

Kernsportplan Zwemmen 2011-2016 Provincie Noord-Brabant

Auteur

Sportservice Noord-Brabant, Olympisch Netwerk Brabant

Datum

Oktober 2011

Inhoudsopgave

Samenvatting	3	
Inleiding	5	
1. De zwemsport in Brabant	6	
1.1 Zwemmen, de meest beoefende sport		
1.2 Zwembolwerken in Brabant		
1.2.1 Zwembolwerk Eindhoven		
1.2.2 ETC Oss		
1.3 De Koninklijke Nederlandse Zwembond als strategisch partner		
1.3.1 Missie		
1.3.2 Visie		
1.4 Een gezamenlijke ambitie		
2. De zwemsport langs vier sporen	12	
2.1 De ZWEMSPORT en Gehandicaptensport		
2.1.1 Maatschappelijke actieve organisaties		
2.1.2 Aanbod Gehandicaptensport in Brabant		
2.1.3 SWOT gehandicaptensport in Brabant		
2.1.4 Investeringskansen Provincie Noord-Brabant		
2.2 De ZWEMSPORT en Topsport/talentontwikkeling		
2.2.1 Topzwemmen in Brabant		
2.2.2 Randvoorwaarden voor structureel topzwemmen en talentontwikkeling in Brabant		
2.2.3 SWOT topsport/talentontwikkeling		
2.2.4 Investeringskansen Provincie Noord-Brabant		
2.3 De ZWEMSPORT en Topsportaccommodaties		
2.3.1 Topzwemaccommodaties in Brabant		
2.3.2 Een optimaal scenario volgens de KNZB		
2.3.3 SWOT topsportaccommodaties		
2.3.4 Investeringskansen Provincie Noord-Brabant		
2.4 De ZWEMSPORT en Topsportevenementen		
2.4.1 KNZB Topsportevenementen in Brabant		
2.4.2 De KNZB als bondgenoot		
2.4.3 SWOT topsportevenementen		
2.4.4 Investeringskansen Provincie Noord-Brabant		
3. Inspelen op de toekomst	29	
3.1 Vier scenario's		
3.2 Financiële paragraaf		
3.3 Conclusie		
Bijlage A	Agenda van Brabant	33
Bijlage B	Samenvatting KNZB beleidsplan, Waterkracht 2012	35
Bijlage C	Classificaties KNZB gehandicapten zwemmen	39

Samenvatting

Het zwemplan Brabant betreft een van de zeven kernsportplannen die als onderlegger dienen voor het provinciaal beleid 'Sportplan Brabant 2016'. Het kernsportplan is in opdracht van de provincie Noord-Brabant opgesteld door Sportservice Noord-Brabant / Olympisch Netwerk Brabant, in samenwerking met de betrokken stakeholders, zoals de KNZB, betrokken verenigingen en gemeenten. Doel van dit plan is enerzijds een 'foto' van de huidige situatie rond de Brabantse zwemsport te schetsen (denk aan statistieken en sterkten, zwakten, kansen, bedreigingen) en anderzijds de investeringsbehoefte te schetsen (bijvoorbeeld: ligt de focus op ondersteuning van topevenementen of eerder op de realisatie van een topaccommodatie?). Met nadruk stellen wij dat het kernsportplan een momentopname betreft, voortkomend uit de sportsector zelf, en niet (per se) de visie van Gedeputeerde Staten weergeven.

Algemeen

Zwemmen is in Brabant diep geworteld. De provincie heeft vanuit het zwembolwerk Eindhoven een aantal internationaal beeldbepalende zwemmers voortgebracht, zoals Pieter van den Hoogenband, Inge de Bruijn en Ranomi Kromowidjojo. De Koninklijke Nederlandse Zwem Bond (hierna KNZB) kent 5 disciplines, te weten zwemmen (incl. open water zwemmen), waterpolo, synchroonzwemmen, schoonspringen, en vrij zwemmen. Het speerpunt van de KNZB ligt bij zwemmen en waterpolo.

De zwemsport is met recht aangewezen als kernsport in Brabant: zwemmen kent met een sportdeelname van 47% onder de doelgroep sporters, een hoge vertegenwoordiging. Brabant kent geen overduidelijk hoog aandeel in het verenigingsleven van de zwemsport (13,5%), maar het is dan ook een landelijke trend dat de zwemsport zich niet concentreert binnen het verenigingsleven, maar ook veel alternatief aanbod kent. De populariteit van het zwemmen vertaalt zich in Brabant in een bovengemiddeld aanbod van zwemgelegenheden. Ook binnen de topsport is het zwemmen in Brabant goed vertegenwoordigd. Door de aanwezigheid van centrale topsportopleidingsprogramma's, met name binnen het zwembolwerk Eindhoven, kent Brabant een relatief hoge vertegenwoordiging topsporters en talenten voor de disciplines zwemmen, synchroonzwemmen en schoonspringen.

De sterke Brabantse vertegenwoordiging in het zwemmen, maakt de zwemsport tot een uitstekende ambassadeur voor een gezond, sportief en aantrekkelijk Brabant.

Bijzondere breedte- en gehandicaptensport

De KNZB biedt in verschillende vormen gehandicaptensport aan, te weten: Elementair zwemmen (grenzeloos zwemmen), wedstrijdzwemmen, waterbasketbal en recreatief zwemmen. De bond heeft de ambitie om de gehandicaptensport verder te integreren binnen de reguliere zwemverenigingen. In Brabant bieden nu 19 verschillende verenigingen mogelijkheden voor gehandicapten, waarvan er 5 zijn aangesloten bij de KNZB. Een belangrijk speerpunt voor de toekomst blijft dan ook het assisteren van verenigingen bij het opzetten en integreren van aanbod gehandicaptenzwemmen.

De KNZB ziet verder de koppeling van gehandicaptenzwemmen met zorg als een belangrijke ontwikkeling. Hiervoor wil men binnen Brabant samenwerken met het fieldlab Aangepast Sporten in Eindhoven.

Talentontwikkeling

De top van de zwempiramide is goed ingericht in Brabant, met name voor de discipline zwemmen. De top-down benadering van de KNZB heeft geresulteerd in een goede topsportinfrastructuur (full time topsportprogramma's) voor wat betreft NTC's, RTC's en ETC's. Eindhoven huisvest op dit moment één van de twee Nationale Trainings Centra (NTC) binnen de discipline zwemmen, en het NTC Schoonspringen. Zij maken onderdeel uit van het Centrum voor Topsport en Onderwijs in Eindhoven.

Regionale Opleidingscentra zijn er eveneens in Eindhoven voor de disciplines zwemmen, waterpolo, synchroonzwemmen, en schoonspringen. De opleidingscentra vormen een belangrijke rol voor de toestroom van regionale talenten naar de Nationale selecties. Waar de talenten bij waterpolo en synchroonzwemmen nu nog buiten Brabant door moeten groeien in een nationaal programma, ligt er een voor de toekomst een uitdaging om ook voor deze disciplines het nationale programma in Brabant te huisvesten.

Verder afdalend in de piramide kent Brabant twee E.ON Talentencentra (ETC's) voor talentontwikkeling van junioren in Eindhoven (PSV Eiffel Swimmers) en Oss (Arethusa). Vooralsnog brengen de E.ON talentcentra nog te weinig talent voort. De doorstroom van verenigingen naar de top is daarmee nog niet optimaal. Aandacht dient uit te gaan naar een kwaliteitsimpuls op verenigingsniveau. Hier ligt een grote verantwoordelijkheid bij de verenigingen zelf en de lokale overheden.

Topaccommodaties

In Nederland is het Pieter van den Hoogenband Zwemstadion de enige A-zwemaccommodatie, wat Brabant onderscheidend maakt, en 'eerste in de rij' voor de organisatie van internationale toevenementen. De accommodatie wordt niet alleen voor topsport, maar ook voor breedtesport en maatschappelijke doeleinden gebruikt. Niet alleen voldoet het Zwemstadion Pieter van den Hoogenband aan de eisen voor (inter)nationale wedstrijden, maar het is ook uitermate geschikt als trainingsaccommodatie. De accommodatie mist echter nog specifieke krachttrainingruimte om als optimale trainingsaccommodatie te dienen voor nationale topzwemmers en nationale zwemploegen uit het buitenland (bijvoorbeeld voor London 2012). Daarnaast is het huidige badwater niet toereikend om onderdak te kunnen bieden aan aanvullende Nationale trainingsprogramma's zoals voor het waterpolo en de gehandicaptensport.

Op het gebied van trainingsaccommodaties heeft binnen Brabant naast Eindhoven alleen Breda een 50 meterbad. Echter, dit bad wordt door de KNZB niet geschikt geacht als trainingsaccommodatie voor topsporters. Er is behoefte aan meer 50-meterbaden die gebruikt kunnen worden als trainingsaccommodaties, met name in West-Brabant.

Het Pieter van den Hoogenband Zwemstadion in Eindhoven beschikt over een InnosportLab Zwemmen (incl. openwaterzwemmen en gehandicaptensport). Hierin worden trainingsanalyses gemaakt voor (inter)nationale topatleten en worden innovatieve producten voor de zwemsport ontwikkeld en getest. Het fieldlab geniet inmiddels internationale bekendheid. Er bestaat behoefte aan verdere uitbreiding van dit lab.

Evenementen

Brabant heeft een goed track record als het gaat om topsportevenementen binnen de zwemsport: in de afgelopen jaren vonden achtereenvolgens in Eindhoven plaats het Europees Kampioenschap Zwemmen, Schoonspringen en Synchronzwemmen (2008), het EK Kortebaans Zwemmen (2010) en het WK zwemmen voor gehandicapten (2010). Gepland staan het EK waterpolo en EK schoonspringen in 2012 en het EK zwemmen Masters (ouder dan 25 jaar) in 2013. Daarnaast is het de ambitie om het WK korte baan in 2016 (wellicht al in 2014) naar Eindhoven te halen. Naast EK's en WK's vindt in Eindhoven jaarlijks het internationale topsportevenement, Swim Cup' plaats. De aanwezigheid van een A-topsportaccommodatie heeft hiermee bewezen van grote invloed te zijn om het aantrekken van topsportevenementen, en biedt een mooie gelegenheid voor Brabant om haar visitekaartje af te geven in de internationale sportwereld.

Kansen voor de toekomst....

In relatie tot het Sportplan Brabant 2016 blijkt, dat voor het naar een (nog) hoger niveau tillen van de zwemsport in Brabant, vooral investeringen nodig blijken te zijn in de upgrading van de topwedstrijdaccommodatie in Eindhoven, in toptrainingsaccommodaties, het fieldlab, en evenementen. Daarnaast ligt er een verantwoordelijkheid bij de verenigingen om samen met de lokale overheden en de KNZB toe te werken naar verdere professionalisering van de verenigingsstructuur zodat de doorstroom van regionaal talent meer kans krijgt.

Inleiding

De Provincie Noord-Brabant heeft met de vaststelling van het 'Sportplan Brabant 2016' de ambitie uitgesproken om Brabant via de sport op Olympisch niveau te brengen, en zo bij te dragen aan een gezonde samenleving met een uitstekend vestigingsklimaat. Kwaliteit van de leefomgeving is immers een doorslaggevende factor om burgers, bedrijven en talenten aan de regio te binden. Topvoorzieningen op het gebied van sport zijn hierbij een onderscheidend criterium. In dit kader heeft de provincie Noord-Brabant zeven kernsporten benoemd, waarbinnen een vruchtbaar (top)sportklimaat gerealiseerd dient te worden, waarin (top)sporters optimaal kunnen presteren. Zwemmen behoort tot één van de zeven kernsporten die een belangrijke bijdrage levert aan deze ambitie.

Doel van het kernsportplan Zwemmen

Het kernsportplan Zwemmen wat voor u ligt is tot stand gekomen na gesprekken met de KNZB, gemeenten Sportservice Noord-Brabant (SSNB), het Olympisch Netwerk Brabant (ONB), verenigingen, Olympisch Vuur (NOC*NSF) en andere betrokkenen. De zwemsport¹ in Brabant is daarmee integraal bij de planvorming betrokken. Het kernsportplan Zwemmen moet de provincie inzicht geven in de huidige situatie van de zwemsport in Brabant en scenario's schetsen welke mogelijkheden en kansen er binnen Brabant aanwezig zijn om de zwemsport naar een hoger niveau te brengen.

De taak voor de provincie ligt vooral op de bovengemeentelijke, regionale aspecten van de sport, zoals topsport, talentontwikkeling en gehandicaptensport. Dit kernsportplan Zwemmen schetst een beeld van de zwemsport in Brabant in het algemeen, maar zoomt vervolgens specifiek in op de vier sporen binnen het 'Sportplan Brabant 2016', te weten:

- Talentontwikkeling
- Evenementen
- Accommodaties
- Gehandicaptensport

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt eerst een algemeen overzicht gegeven van de zwemsport in Brabant ten opzichte van de landelijke situatie. Hoofdstuk 2 gaat vervolgens in op de vier sporen binnen de zwemsport in Brabant; gehandicaptensport, talentontwikkeling, topaccommodaties en topevenementen. Bij elk spoor zal een SWOT analyse een kort overzicht bieden wat de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen van dit spoor binnen Brabant zijn, en worden er een aantal investeringskansen benoemd voor de provincie. Ter afsluiting zullen op basis van de bevindingen in hoofdstuk 2 een viertalscenario's worden gepresenteerd, die de toekomstige ontwikkelingen en mogelijke beleidskeuzes van de provincie binnen de zwemsport weergeven. De realisatie van deze ontwikkelingen zal bijdragen aan de optimalisering van de sportinfrastructuur in Brabant.

¹ De termen 'Zwemsport', en verderop in dit hoofdstuk 'topzwemmen', zijn hier gebruikt als verzamelnaam voor de disciplines zwemmen, waterpolo, synchroonzwemmen en schoonspringen.

1 De zwemsport in Brabant

1.1 Zwemmen, de meest beoefende sport

Nederland en water zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zwemmen is een sport voor iedereen. Iedereen komt in zijn of haar leven wel in aanraking met zwemmen. Zwemmen is dan ook de meest beoefende sport in Nederland. Cijfers van het SCP (AVO, 2007) laten een sportdeelname-percentage zien van 47% onder de Nederlandse bevolking. Daarmee is de zwemsport met afstand de meest beoefende sport in Nederland.

De geschiedenis van het zwemmen ligt in Japan. Daar werden al 100 jaar voor Christus zwemwedstrijden gehouden. In Europa werd het eerste zwembad in 1828 in Engeland gebouwd. De eerste officiële zwemcompetities werden in 1846 in Australië gezwommen, het jaar waarin Nederland de eerste onoverdekte zwemschool voor burgers kreeg. In 1883 kreeg Den Haag het eerste overdekte zwembad van Nederland. De andere takken van sport, synchroonzwemmen, waterpolo en schoonspringen, ontstonden op het einde van de 19e eeuw.

In 1888 telde Nederland vijf zwemverenigingen (Arnhemse Zwemclub, Goudse Zwemclub, Hollandse Dames Zwemclub, Leidsche Zwemclub en Amsterdamse Zwemclub 1870), die op 14 augustus 1888 samen de Nederlandse Zwembond (NZB) oprichtte.

In 1909 sloot de bond zich aan bij de één jaar eerder opgerichte Wereldzwembond FINA. Na de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) nam het ledenaantal toe, en kreeg iedere provincie een eigen zwembond, die kringen werden genoemd. Op 13 november 1933 verkreeg de NZB het predicaat *Koninklijk* en werd het dus Koninklijke Nederlandse Zwem Bond (KNZB).

Op 15 augustus 2010 heeft de officiële overdracht plaatsgevonden en is de KNZB vanaf heden hét aanspreekpunt op het gebied van Zwemmen.

Ledenafname KNZB

Het aantal zwembeoefenaars (6 - 79 jaar), wat minimaal 1 x p/m zwemt, is de laatste jaren gegroeid naar 3 miljoen beoefenaars, wat zwemmen de meest beoefende sport in Nederland maakt, gevolgd door fitness, fietsen/wielrennen, hardlopen/joggen en veldvoetbal. Bovendien geeft 18,2% van de Nederlanders aan dat zwemmen tot zijn of haar top-3 van meest beoefende sporten behoort (Peiling sportbeoefening 2002: in KNZB, 2005). Het is daarom niet verwonderlijk dat de KNZB in de top-10 staat van grootste sportbonden die aangesloten zijn bij NOC*NSF.

Ondanks de grote beoefening, heeft de KNZB tussen 2000 en 2008 te maken met een ledenafname van 153.000 naar 144.000, waardoor we kunnen concluderen dat de KNZB heeft te maken gehad met een afnemende bindingskracht, ondanks de zwemsuccessen in Sydney en Athene.

Het beleidsplan waterkracht 2012 van de KNZB, wat opgebouwd is uit vijf ambities, kent dan ook als hoofddoel 155.000 leden in 2012, waarvan 5000 persoonlijk lid zijn van de KNZB om uiteindelijk in 2028 200.000 leden te hebben.

Uit bovenstaande kunnen we concluderen dat de huidige zwembeoefenaars de laatste jaren meer hebben gekozen voor een andere zwemaanbieder, dan bij de KNZB-verenigingen. Ook de KNZB ondervindt daarmee de gevolgen van de commercialisering in de sport in Nederland. Andere partijen die o.a. zwemmen aanbieden zijn commerciële exploitanten (elementair zwemmen, banen zwemmen, recreatief zwemmen), en particuliere sportscholen (elementair zwemmen, recreatief zwemmen).

Brabants aandeel

Het sportdeelname cijfer voor de zwemsport ligt in Brabant op gelijk niveau als de rest van Nederland, namelijk op 47%. De zwemsport is daarmee ook in Brabant de meest beoefende sport (SCP, AVO, 2007).

Het Brabants aandeel zwemleden en -verenigingen ligt op 13,5%. Dit ligt net onder het percentage dat je zou verwachten als je het vergelijkt met het aandeel Brabanders in Nederland (14,7 %). Brabant kent dus geen overduidelijk hoog aandeel in het verenigingsleven van de zwemsport. De Gemeente Eindhoven heeft daarentegen wel te maken gehad met een ledengroei binnen de Eindhovense zwemverenigingen, namelijk van 6,5%.

	Absolute aantallen (2010)		Brabants Aandeel (%)
	Nederland	Brabant	
Leden	145.000	19.694	13,5%
Verenigingen	435	58	13,3 %

Tabel 1 Aantal leden en verenigingen

De populariteit van het zwemmen vertaalt zich in Brabant ook in het aanbod van zwemaccommodaties. In 2001 waren er 345 zwemgelegenheden², 288 zwembaden en 601 bassins in Noord-Brabant (NRIT, 2002). Naar rato van het aantal inwoners is dit aanbod bovengemiddeld, zo leert onderstaande tabel.

	Aantal accommodaties		
	Zwemgelegenheden	Zwembaden	Bassins
Brabant	345	288	601
Nederland excl. Brabant	1617	1305	2954
Nederland	1962	1593	3555

Tabel 2 Aantal accommodaties
Bron: NRIT (2002), bewerking W.J.H. Mulier Instituut

	Aantal accommodaties per 100.000 inwoners		
	Zwemgelegenheden	Zwembaden	Bassins
Brabant	15	12	25
Nederland excl. Brabant	12	10	22
Nederland	12	10	22

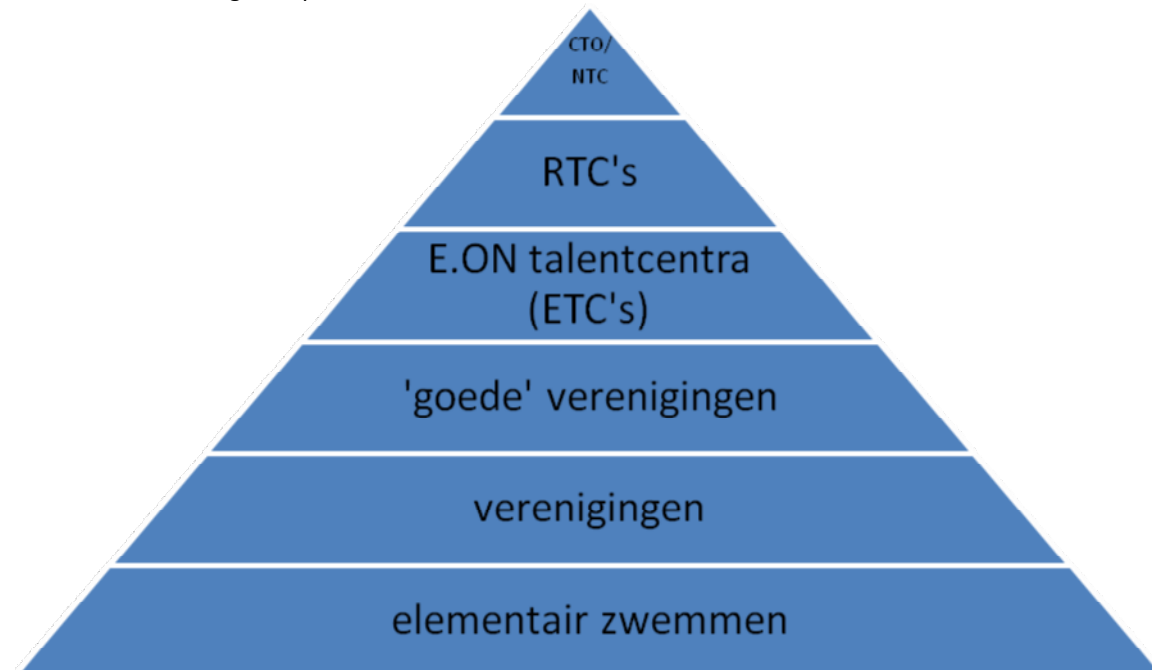
Tabel 3 Aantal accommodaties per 100.000 inwoners
Bron: NRIT (2002), bewerking W.J.H. Mulier Instituut

Op het gebied van topsport en talentontwikkeling kent Brabant een relatief hoog aandeel. Door de aanwezigheid van centrale topsportopleidingsprogramma's, met name in Eindhoven, kent Brabant een relatief hoge vertegenwoordiging topsporters en talenten voor de disciplines zwemmen, synchroonzwemmen en schoonspringen. Meer informatie omtrent de topsportinfrastructuur in Brabant is te lezen in de volgende paragraaf en in paragraaf 2.2 (uitwerking spoor talentontwikkeling).

² Zwemgelegenheden: het aanbod waar van overheidswege door controle en wet- en regelgeving gezwommen mag worden (naast zwembaden ook bijvoorbeeld recreatieplassen).

1.2 Zwembolwerken in Brabant

De KNZB kent de volgende piramidestructuur³:

Figuur 1 Piramidestructuur KNZB

Brabant kent een goede vertegenwoordiging met name in de topsportinfrastructuur van de KNZB. Dit is in belangrijke mate te danken aan de concentratie van de KNZB-topsportcentra in Eindhoven (Zwemcentrum de Tongelreep), te weten:

- Nationaal en Regionaal Trainingscentrum zwemmen, Eindhoven
- E-ON Talentcentrum (ETC) Eiffel Swimmers PSV
- Nationaal en Regionaal Trainingscentrum Schoonspringen, Eindhoven
- Opleidingscentrum Synchroonzwemmen, Eindhoven
- Waterpolo OpleidingsCentrum (WOC) Eindhoven

Eindhoven mag zich daarmee als enige in Brabant met recht zwembolwerk noemen. De verdere topsportinfrastructuur in Brabant concentreert zich, in tegenstelling tot veel andere takken van sport, zoals bij hockey en atletiek, niet rondom de andere grote steden in Brabant,; Tilburg, 's-Hertogenbosch en Breda. Sterker nog, op het gebied van topsport en talentontwikkeling in de zwemsport spelen deze steden geen noemenswaardige rol van betekenis. De verenigingen in deze steden zijn niet op het niveau wat als passend wordt verwacht bij de omvang van de steden.

Wel wordt op dit moment in Tilburg een nieuw zwembad 'de Drieburcht' gebouwd (25 meter) dat geschikt zal zijn voor grotere nationale en mogelijke kleinere internationale evenementen. Verder heeft Breda, naast Eindhoven, als enige gemeente in Brabant een 50 meterbad. Echter, deze accommodatie wordt door de KNZB niet gezien als potentieel trainingsbad gericht op talentontwikkeling, gezien het gebrek aan infrastructuur en focus voor dit doeleinde.

Naast de aanwezigheid van NTC, RTC en ETC in Eindhoven, is er door de KNZB nog een sterke vereniging benoemd in Brabant, aangemerkt als E-ON Talentcentrum (ETC), en dat is Arethusa in Oss. Verder afdalend in

³ Naast de KNZB topsportinfrastructuur kent Nederland ook de zogenaamde Kringtrainingen. Dit is een particulier initiatief voor aanvullende trainingen voor talentvolle zwemmers. Echter, de invulling van de visie omtrent talentontwikkeling door deze particuliere initiatieven wijkt dermate af van de invulling door de KNZB, dat deze kringtrainingen niet erkend zijn door de KNZB als onderdeel van de KNZB-topsportinfrastructuur.

de piramide is er in Brabant een 'goede' vereniging te benoemen⁴, namelijk de vereniging Zeester-Meerval in Uden.

Geconcludeerd kan worden dat de top van de piramide goed is ingericht in Brabant, met name vanuit het perspectief van zwemmen. De top-down benadering van de KNZB heeft geresulteerd in een goede topsportinfrastructuur (full time topsportprogramma's) voor wat betreft NTC's, RTC's en ETC's. De aandacht voor de zwemsport in Nederland, en dus ook in Brabant, dient met name uit te gaan naar een kwaliteitsimpuls op verenigingsniveau. Hier ligt een grote verantwoordelijkheid bij de verenigingen zelf en de lokale overheden. Daarnaast is er voor waterpolo, synchroonzwemmen en schoonspringen nog een slag te slaan op het niveau van RTC's om aansluiting op de NTC's te vinden. In paragraaf 3.2 wordt nader ingegaan op het spoor talentontwikkeling.

1.2.1 Zwembolwerk Eindhoven

De talentontwikkeling en topsport van de zwemsport concentreert zich dus in Eindhoven. Daar wordt invulling gegeven aan de professionalisering van de zwemsport in Brabant en Nederland. Samenwerking met het bedrijfsleven en met kenniscentra (universiteiten, hogescholen) levert bovendien een belangrijk impuls in het aantrekken en behouden van kennis, talent en bedrijvigheid in de regio. Hier staat innovatie voorop, waarmee de gemeente Eindhoven zich wil onderscheiden. Het fieldlab zwemmen is hier een goed voorbeeld van. Met de brede maatschappelijke en economische inzetbaarheid levert Eindhoven een belangrijke bijdrage aan het vestigingsklimaat in Brabant.

Algemeen

PSV Eindhoven is al jarenlang een sterke vereniging, die alle takken van de zwemsport aanbiedt (zelfs een aparte afdeling 'Masters' en 'CREZ'). Het is een internationale toonaangevende vereniging, die voortdurend anticipeert op de ontwikkelingen binnen de (zwem)sport en inspringt op de wensen en behoeften van de actieve top- en breedtesporters. PSV Eindhoven is ook één van de grotere verenigingen in NL met meer dan 1200 leden. Waar in de 90'er jaren nog gekozen werd voor initiatieven vanuit particulieren/verenigingen zelf m.b.t. talentontwikkeling/topsport, is vanaf 2006 echter de regie vanuit de bond opgepakt.

Topsport/Talentontwikkeling

De KNZB kent een sterke infrastructuur, waarbij voor waterpolo en synchroonzwemmen alleen in Eindhoven een opleidingscentrum is gevestigd, als opstap naar de Nationale trainingscentra. Het NTC waterpolo zit in Zeist en het NTC synchroonzwemmen in Haarlemmermeer. Voor schoonspringen en zwemmen biedt Eindhoven de gehele 'keten' aan van breedtesport t/m Topsport, aangezien de KNZB de Nationale Trainingscentra in Eindhoven heeft gevestigd. Doordat PSV Eindhoven een sterke brede vereniging is, zorgt dit voor een goede doorstroomlijn.

Onderwijs

Eindhoven beschikt met het CTO (Centrum voor Topsport en Onderwijs), de aanwezigheid van LOOT-scholen (Sint Joriscollege) en een loket van het Olympisch Netwerk Brabant over een goede samenwerking met het onderwijs.

Evenementen

De KNZB heeft in zwemcentrum de Tongelreep een Evenementenbureau, wat sinds 2008 jaarlijks (meerdere) mondiale toernooien organiseert, te weten EK langebaan 2008, EK kortebaan 2010, EK waterpolo 2012, EK schoonspringen 2012, EK Masters 2013. Deze toernooien worden in nauwe samenwerking met de zwemvereniging van PSV Eindhoven georganiseerd. Het WK Gehandicapt Zwemmen 2010 is georganiseerd door GSN.

1.2.2 ETC Oss

Topsport/Talentontwikkeling

De KNZB heeft zwemvereniging Arethusa aangewezen als E.ON Talentcentrum zwemmen, vanwege de structuur van de vereniging en de beschikbare accommodatie. De vereniging kan beschikken over nagenoeg onbeperkt trainingswater.

⁴ Bron: KNZB. een 'goede' vereniging kan echter niet gezien worden als een officieel keurmerk.

Gesprekken zijn gaande om ook in Waterpolo een regiofunctie aan Oss toe te bedelen.

Evenementen

In Oss is in 2010 een nieuw bassin aan het bestaande Golfbad toegevoegd. Met 6 banen 25 meter en ruime zitgelegenheid kunnen er geen grote evenementen in, maar het bad beschikt wel over elektronische tijdwaarneming, inclusief fullcolour videowall, en startblokken van mondiale maatstaven. Voor kleinere evenementen is het bad zeker geschikt.

Onderwijs

In Oss wordt gewerkt aan de realisatie van de Talentencampus die voor de verbinding tussen Sport en Onderwijs moet borgen. Tevens heeft het Olympisch Netwerk Brabant reeds afspraken met de topsportvriendelijke onderwijsinstellingen Hooghuis Lyceum (VMBO B, P en T) en Mondriaan college (VMBO T, HAVO/VWO).

1.3 De Koninklijke Nederlandse Zwembond (KNZB) als strategisch partner

Zoals gemeld heeft Brabant, in de ambitie om de zwemsport naar een hoger plan te brengen, een belangrijke strategische partner en bondgenoot; de Koninklijke Nederlandse Zwembond. Waar Brabant op provinciaal niveau de zwemsport naar een hoger plan wil tillen, streeft de KNZB op landelijk niveau een zelfde doel na. Daarnaast heeft de KNZB haar gezichtsveld niet alleen gericht op de ontwikkelingen in de zwemsport maar probeert ook verbindingen te leggen met lokaal, provinciaal en landelijk beleid. De KNZB wil als sportbond midden in de maatschappij staan. Kennis van die maatschappij is noodzakelijk om het beleid op af te stemmen.

'Waterkracht 2012' is het huidige beleidsplan dat is opgebouwd uit 5 ambities, die allen bijdragen aan het hoofddoel; 155.000 leden in 2012. De onderstaande ambities hebben elk hun strategische en operationele doelstellingen.

1. KNZB: servicegericht
2. Leven Lang Zwemmen
3. KNZB: belangenbehartiger
4. Sterke verenigingen
5. Topsport en talentontwikkeling

1.3.1 Missie KNZB

De KNZB heeft de volgende missie:

'Het bevorderen van de zwemsport in de meest brede zin van het woord'.

Om aan de missie te werken moeten de KNZB en de zwemverenigingen ervoor zorgen dat er een stevige organisatie staat. Alleen dan kunnen de KNZB en de zwemverenigingen pas een rol van betekenis spelen in de hedendaagse maatschappij om zodoende de zwemsport in Nederland te bevorderen. Het belang van sterke verenigingen is tweeledig. Enerzijds staat een sterke vereniging voor een kwalitatief en verantwoord zwemaanbod. De kwaliteit van sport en bewegen is dus gewaarborgd bij een sterke en hoogwaardige zwemvereniging. Anderzijds kan een sterke vereniging het maatschappelijk rendement van sport en bewegen verhogen (KNZB, 2005).

1.3.2 Visie KNZB

Ledengroei moet leiden tot sterke verenigingen, en andersom. Sterke verenigingen dienen als basis om te groeien. Door middel van ledengroei kan de vereniging op verschillende manieren worden versterkt. Eén van de belangrijkste redenen waarom de vereniging gebaat is bij een ledengroei is dat hoe meer leden een vereniging heeft, hoe meer financiële daadkracht de vereniging tot haar beschikking heeft. Meer leden kunnen daarnaast ook een oplossing zijn voor een eventuele vrijwilligersproblematiek (bijvoorbeeld een tekort aan trainers en kader) bij de vereniging. De onderhandelingsposities, over bijvoorbeeld baduren, van de vereniging ten opzichte van de commerciële exploitant of de gemeente kan ook worden versterkt door een ledengroei. Hoe groter de vereniging is, hoe meer er (vaak) geluisterd wordt naar die vereniging. Om te kunnen groeien moet een vereniging wel meerdere facetten beheren. Naast het versterken van de vereniging

heeft een hoger ledenaantal voor de KNZB zelf ook voordelen. Zo wordt de hoogte van subsidies mede bepaald door het aantal leden dat aangesloten is bij de bond. Hoe hoger het ledenaantal, hoe hoger de subsidie. Ook de verdeling van de Lotto-gelden door het NOC*NSF geschiedt aan de hand Koninklijke Nederlandse Zwembond van de hoogte van het ledenaantal. Kortom door een ledengroei ontstaat er een sterkere sportbond die de zwemsport in Nederland nog meer kan bevorderen.

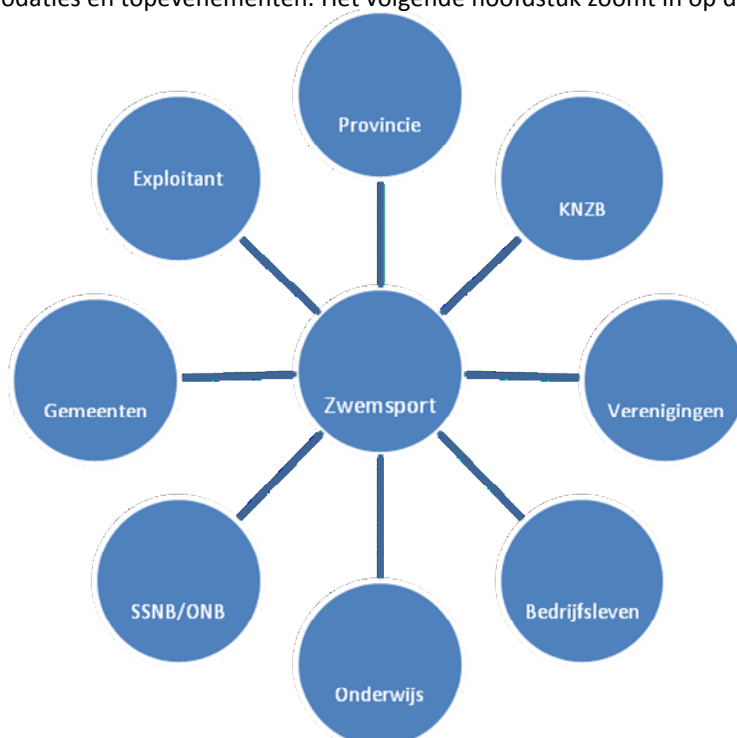
1.4 Een gezamenlijke ambitie

Het provinciale en lokale sportbeleid in Brabant kent veel raakvlakken met het landelijk beleidsplan van de KNZB. Het Olympisch Plan 2028 loopt hier als rode draad doorheen. Deze gemeenschappelijke ambitie zorgt voor heldere en herkenbare doelstellingen met een breed draagvlak. De gezamenlijk ambitie vertaalt zich in het optimaliseren van de leefomgeving. Voor de sport betekent dit het optimaliseren en versterken van de sportinfrastructuur. Het versterken van de sportinfrastructuur vertaalt zich in de volgende speerpunten:

- Vitaliseren van alle verenigingen
- Integratie in het onderwijs
- Samenwerking met het bedrijfsleven
- Sport in de wijk
- Gehandicaptensport
- Topsportinfrastructuur
- Evenementen
- Accommodaties
- Kennis en innovatie

De invulling en uitvoering van deze speerpunten is een gedeelde verantwoordelijkheid van de Brabantse samenleving. Voor het creëren van een succesvol sportklimaat is een uitstekende samenwerking tussen gemeenten en provincie essentieel. Als provinciaal en gemeentelijk sportbeleid elkaar aanvullen en versterken, ontstaat er toegevoegde waarde en synergie. Het spreekt voor zich dat sportverenigingen, bonden, onderwijsinstellingen, buurtwerkorganisaties en dergelijke, de belangrijkste partijen zijn als het gaat om sportaanbod en de organisatie van evenementen. Meer dan ooit zijn sterke partnerships en coalities tussen de gemeenten, de provincie, de sport, het onderwijs en het bedrijfsleven noodzakelijk.

De sportbonden zijn hierin een onmisbare strategische en regisserende partner. De breedtesport is primair een gemeentelijke verantwoordelijkheid. De ondersteunende organisaties zoals Sportservice Noord-Brabant en het Olympisch Netwerk Brabant, het onderwijs en het bedrijfsleven hebben ieder hun eigen rol en dragen allen hun steentje bij. De Provincie Noord-Brabant neemt haar verantwoordelijkheid met name in de regio-overstijgende aspecten van de zwemsport, te weten de gehandicaptensport, de topsport/talentontwikkeling, topsportaccommodaties en topevenementen. Het volgende hoofdstuk zoomt in op deze vier sporen, binnen de zwemsport.

Figuur 2 Samenwerkingspartners

2 De zwemsport langs vier sporen

Het Sportplan Brabant 2016 stelt dat kwaliteit van de leefomgeving een doorslaggevende factor is om burgers, bedrijven en talenten te binden aan de regio; een randvoorwaarde voor een florerende en gezonde samenleving die welvaart en welzijn van alle Brabanders bevordert. Sport en een goede sportinfrastructuur zijn in de Provincie Noord-Brabant sterke troeven voor de realisatie hiervan.

De provincie zet hierbij in op vier sporen. *Top(sport)accommodaties en -voorzieningen* maken het onderscheid met andere regio's op landelijk en internationaal niveau; *topsportevenementen* en aandacht voor *talentontwikkeling* hebben een aantrekkingskracht op investeringen van bedrijven in de regio, een economische spin-off en bieden (de partners in) de provincie goede mogelijkheden voor promotionele en toeristische doeleinden. Verder bieden de realisatie van een provinciaal netwerk van breedtesportvoorzieningen en bijzondere faciliteiten voor *gehandicaptensport* kansen voor alle Brabanders. Investeren in sport is derhalve ook investeren in de ruimtelijke en economische ontwikkeling maar zeker ook in de samenleving en daarmee van directe betekenis voor de Agenda van Brabant.

Ook voor de zwemsport geldt dat investeren in bovengenoemde vier sporen noodzakelijk is om bij te dragen aan de ambities uit het 'Sportplan Brabant 2016'. Het heeft alleen zin te investeren in topaccommodaties als dit ook wordt gedaan in topevenementen, talentontwikkeling en de gehandicaptensport. Het laten excelleren van de sport in het algemeen en de topatleten uit Brabant in het bijzonder in relatie tot de vier sporen leidt tot een verdere profilering van de provincie Noord-Brabant.

De volgende paragrafen zoomen verder in op de huidige status van de vier sporen binnen de zwemsport in Brabant en beschrijven kansen en ontwikkelingen die voor de Brabantse zwemsport van toepassing zijn.

2.1 De ZWEMSPORT en Gehandicaptensport

De Provincie Noord-Brabant hecht veel waarde aan aandacht voor de kwetsbare doelgroepen. Hoewel breedtesport primair de verantwoordelijkheid is en blijft van de Brabantse gemeenten, wil de Provincie voor bepaalde doelgroepen sport inzetten als een brug tussen culturen en generaties. Ook de zwemsport is zeer geschikt voor het bereiken van deze kwetsbare doelgroepen. Zwemmen is namelijk een sport die voor mensen met alle soorten handicaps en chronische aandoeningen kan worden beoefend. Het is dan ook interessant te bezien op welke wijze de gehandicaptensport in de zwemsport verder kan worden gestimuleerd en gefaciliteerd. Integrale toegankelijkheid is in feite de optelsom van alle aspecten die ervoor zorgen of iemand zich ergens welkom voelt. Wanneer iemand moeilijk binnen kan komen, maar als vanzelfsprekend wordt geassisteerd kan dat betekenen dat iemand zich toch welkom voelt. Alle investeringen in toegankelijkheid kunnen echter ook in het niet vallen wanneer iemand onjuist wordt bejegend. Alleen een juiste combinatie van maatregelen zorgt voor 'integrale toegankelijkheid'. Ook de zwemsport dient optimaal integraal toegankelijk te zijn voor mensen met een beperking. Dat uit zich in de aanwezigheid van het aanbod van activiteiten, de fysieke toegankelijkheid van de accommodaties, de sociale toegankelijkheid en de informatievoorziening. Wanneer de basis goed is, kan er ook worden geëxcelleerd. In dit kader heeft de KNZB onder andere de volgende strategische doelstelling geformuleerd voor de periode 2009-2012: De KNZB heeft een passend zwemsportaanbod voor iedere doelgroep (bron: Beleidsplan Waterkracht 2012).

De operationele doelstellingen gericht op gehandicaptensport in lijn van de ambitie 'zwemmen is een lifetime sport en heeft in 2012 het imago van de gezondste en meest beoefende sport in Nederland', zijn:

- In 2010 is de KNZB haar lidmaatschapsstructuur zodanig ingericht, dat haar organisatie blijvend toegankelijk is voor sporters met een handicap.
- In 2012 is het sportaanbod van de KNZB-verenigingen zodanig, dat verenigingen toegankelijk zijn voor sporters met een handicap.

2.1.1 Maatschappelijk actieve organisaties

Verenigingen maken gebruik van gemeentelijke accommodaties, wel of niet geëxploiteerd door een commerciële partner, en hebben vandaag de dag te maken met veel onderwerpen waar zij aandacht aan

kunnen besteden. Dit mede vanwege het feit dat de omgeving van de vereniging ingrijpend verandert. Het belang van een goede relatie met de gemeente neemt toe. Daarnaast worden thema's - zoals diversiteit, gezondheid en meer bewegen - neergelegd bij de sportverenigingen. De maatschappelijke functie van sportverenigingen wordt hierdoor steeds belangrijker. Sport levert namelijk een belangrijke bijdrage aan de participatie en integratie van gehandicapten binnen de samenleving.

De Zwemsport integraal toegankelijk

Integrale toegankelijkheid is in feite de optelsom van alle aspecten die ervoor zorgen of iemand zich ergens welkom voelt. De Zwemsport dient optimaal integraal toegankelijk te zijn voor mensen met een beperking. Dat uit zich in de aanwezigheid van aanbod, fysieke toegankelijkheid van de accommodaties, de sociale toegankelijkheid en de informatievoorziening.

De KNZB is 1 van de 42 bonden die de gehandicaptensport heeft opgenomen binnen zijn organisatie (bron NOC*NSF) voor zowel de topsport, breedtesport als recreatie sport. Er wordt binnen de KNZB geen onderscheid meer in de registratie van gehandicaptensport verenigingen versus KNZB verenigingen gemaakt. Alle aangesloten verenigingen zijn in het kader van integratie gelijk, waarbij de KNZB als doel heeft dat steeds meer verenigingen een (geïntegreerd) aanbod hebben voor sporters met een handicap en de gehandicaptensportverenigingen zich open gaan stellen voor sporters zonder handicap.

Voor de gehandicaptensportverenigingen die voorheen aangesloten waren bij de GSN (Gehandicapten Sport Nederland) en die zelfstandig onder de vlag van NOC*NSF verder willen, heeft de KNZB een korting op de instapcontributie samengesteld, zodat er in ieder geval geen financiële drempel bestaat. Sluiten de gehandicaptensportverenigingen aan bij een reguliere zwemvereniging, dan is een contributie niet nodig. Inmiddels zijn een aantal gehandicaptensportverenigingen aangesloten bij de KNZB. Echter deze verenigingen hebben nog wel moeite om invulling te geven aan het KNZB beleid, wat betekent moeite om, naast aanbod voor gehandicaptensport, ook in te spelen op aanbod voor sporters zonder handicap. Vice versa is het voor reguliere verenigingen ook een uitdaging om zich in te richten naar de doelgroep gehandicapten.

Argumenten voor de KNZB om de gehandicaptensport te integreren binnen de reguliere verenigingen zijn; maatschappelijke trend, motiverend voor zowel gehandicapte als reguliere zwemmers, extra inzichten voor trainers/vrijwilligers/zwemmers, stimulering onderling respect en ontwikkelingsmogelijkheden voor vereniging/zwemtrainers/sporters.

De KNZB geeft aan dat de KNZB reguliere verenigingen nu nog vooral reactief handelen en dus nog niet actief bezig zijn om het op te nemen in hun aanbod binnen de vereniging.

Om ervoor te zorgen dat de operationele doelstelling 'in 2012 is het sportaanbod van de KNZB-verenigingen zodanig, dat verenigingen toegankelijk zijn voor sporters met een handicap' wordt nagestreefd, zal inzet op accountmanagement bij de reguliere verenigingen noodzakelijk zijn. Daarbij geeft de KNZB als overweging aan om een 'project' of 'aanloopsubsidie' op clubniveau te regelen, wat de drempel aanzienlijk kan verlagen. Deze eenmalige bijdrage kan dan bijvoorbeeld worden gebruikt voor investeren in badhuur of de aanschaf van materialen.

Fysieke toegankelijkheid van de accommodaties

Toegankelijk betekent ook een geschikte accommodatie. Bij fysieke toegankelijkheid is een viertal aspecten van belang:

- Bereikbaarheid: Kan ik er komen?
- Toegankelijkheid: Kan ik er binnen?
- Bruikbaarheid: Kan ik er gebruik van maken?
- Veiligheid: Kan ik eruit?

In de tussenevaluatie gehandicaptensport in 'Waterkracht 2012' (mei 2011) geeft 55% van de verenigingen in Nederland aan inmiddels toegankelijk te zijn. Dit betekent dat 45% (naar verwachting) het niet kan aanbieden, wat mede wordt veroorzaakt door accommodatie & toegankelijkheid, maar ook door beschikbaarheid van water of kaderproblemen. Deze percentages zijn ook van toepassing op Noord-Brabant, daar er geen significantie afwijkingen zijn (citaat Annemieke Beute, projectleider beleidszaken KNZB).

De KNZB geeft aan dat de meeste zwembadaccommodaties in Nederland inmiddels ingericht zijn voor de doelgroep gehandicapten (we hebben het hier niet over zwemmen op therapeutische basis, maar puur het kunnen participeren aan de zwemsport als recreatieve activiteit.). Een concreet onderzoek hiernaar ontbreekt echter. Om inzicht te krijgen in hoeverre sportaccommodaties in het algemeen, waaronder ook zwembaden, daadwerkelijk toegankelijk zijn voor de doelgroep *gehandicapten*, heeft Sportservice Noord-Brabant samen met organisatie 'ZET' een aanvraag gedaan voor een onderzoek naar de toegankelijkheid van sportaccommodaties, o.a. met behulp van het uitvoeren van toegankelijkheidschecks. Dit onderzoek kan een beter beeld geven van de daadwerkelijke toegankelijkheid van sportaccommodaties in Brabant.

Sociale toegankelijkheid

Sociale toegankelijkheid gaat over alle (niet fysieke) zaken die bepalen of iemand zich ergens welkom voelt. In de gehandicaptensport zijn drempelverlagende maatregelen erg belangrijk:

- Gelijkwaardige bejegening van mensen met en zonder beperking. Projecten zoals (s)Cool on wheels (n.v.t. voor zwemmen specifiek, maar wel voor gehandicaptensport in het algemeen) zorgen voor een betere beeldvorming bij reguliere schooljeugd.
- De inzet van sportcoaches in de regio maakt naast zichtbaarheid van het aanbod, ook de drempel tot deelname aan gehandicaptensport lager.
- De koppeling met de zorg is hierbij een belangrijke ontwikkeling. Revalidatiecentra, woonzorgcentra, fysiotherapeuten e.d. in Brabant, hebben een belangrijke taak in de doorverwijzing naar zwemverenigingen met aangepast aanbod. Ook hierin kan de sportcoach als een belangrijke schakel fungeren.
- Projecten als Special Heroes zorgen voor sportkennismakingslessen op het Speciaal Onderwijs. De doelgroep raakt hierdoor beter bekend met de mogelijkheden.

De KNZB erkent de meerwaarde van deze sporttakoverstijgende projecten. Dit sluit namelijk aan bij de behoefte van de KNZB om de doelgroep beter te bereiken en de bekendheid van de mogelijkheden binnen de gehandicaptensport te verbeteren. Naast dat ze willen dat de verenigingen het aanbod gehandicaptensport actief aanbieden, willen ze ook het individu beter bereiken, zodat er een betere doorstroom ontstaat naar de zwemverenigingen toe.

Informatievoorziening

Sinds dat de gehandicaptensport in 2010 is geïntegreerd binnen de KNZB, heeft de KNZB qua informatievoorziening gekozen voor bekendheid via:

- Algemene ledenvergadering
- Bijeenkomsten op regionaal niveau met thema gehandicaptensport en integratie
- Talentdagen
- Trainersclinics
- Folders, nieuwsbrieven, website
- Accountmanagement KNZB

De KNZB vindt dat er t.o.v. de gestelde doelstellingen nog hard aan moet worden getrokken om deze daadwerkelijk te realiseren. De KNZB wil dit via intensivering van hun reguliere accountmanagement en betere aansluiting bij provinciale/regionale (sporttakoverstijgende)initiatieven bereiken.

Kwaliteitsimpuls trainers en spelleiders

Er worden specifieke vaardigheden en competenties verwacht van de vrijwilligers die deze groepen begeleiden. In een tijd waarin de beschikbaarheid van vrijwilligers onder druk staat, is dit een absolute uitdaging. Voor trainers en instructeurs biedt de KNZB specifieke opleidingen gericht op de Gehandicaptensport (Instructeur Elementair zwemmen of trainer wedstrijdzwemmer). Daarnaast vinden er bijscholingen plaats. Tevens is in de reguliere opleiding tot trainer/coach een module opgenomen gericht op de gehandicaptendoelgroep.

Er is wel een landelijke trend te ontdekken dat de reguliere sportverenigingen, niet de juist expertise en hoeveelheid vrijwilligers heeft om de doelgroep gehandicapten op de juiste manier te ondersteunen.

Talentontwikkeling/topsport

Zwemmen behoort tot de paralympische sporten. De KNZB heeft als missie om talenten in een vroegtijdig stadium te herkennen (door de KNZB verenigingen, revalidatiecentra, scholen voor bijzonder onderwijs en de NOC*NSF Paralympische Talentdagen) en vanuit een goede bestaande KNZB structuur op te leiden tot wedstrijdzwemmer/topzwemmer.

De KNZB ondersteunt met een hoogwaardig topsportprogramma (full time trainingsprogramma voor lichamelijk gehandicapte zwemmers) een Paralympische Zwemselectie en Talentselectie. Deze ondersteuningsvormen moeten leiden tot meer deelnemers en een toename van het aantal finaleplaatsen op een EK, WK en PS (paralympische spelen), wat uiteindelijk een structurele positie bij de mondiale top 6 moet opleveren. Zodra talenten worden herkend en als zodanig worden aangemerkt door de KNZB, kunnen zij bovendien ondersteuning verwachten van het Olympisch Netwerk Brabant.

Afhankelijk van de classificatie die de zwemmer heeft, kan een zwemmer in de kwalificatie lichte beperking S 7 t/m S 10⁵, integreren in een regulier ETC of zelfs RTC, als opstap naar het (fulltime) topsportprogramma wat de KNZB nu heeft ondergebracht in Amersfoort en van daaruit faciliteert. De huidige keuze voor Amersfoort is gebaseerd op de mogelijkheden in badwater. De intentie van de KNZB is om ook deze programma's uiteindelijk aan te laten sluiten bij de NTC's/CTO's.

2.1.2 Aanbod Gehandicapten Zwemmen in Brabant

In Brabant bieden 19 verschillende zwemverenigingen mogelijkheden voor gehandicapten: 5 van de 19 zijn KNZB verenigingen, waarbij dus de gehandicaptensport inmiddels is geïntegreerd in de reguliere bondsstructuur.

Verenigingen bij KNZB aangesloten (uitsluitend aanbod gehandicaptenzwemmen)*		
1	Gesposs – Oss	26 leden
2	LGSV Veghel – Veghel	176 leden
3	SRS Uden – Uden	20 leden
4	SV Blauw-Wit – Roosendaal	33 leden
5	SVG – Den Bosch	88 leden

Tabel 4

* Sommige verenigingen hebben alleen de wedstrijdzwemmers en niet de recreatieve zwemmers opgegeven. Precieze aantallen zijn dus niet bekend.

KNZB verenigingen (met zowel aanbod voor gehandicapten als niet gehandicapten)*		
1	BZV – Den Bosch	
2	De Dommelbaarzen – Vught	
3	HZV Lutra – Helmond	

Tabel 5

* Ledenaantallen gehandicaptenzwemmers zijn meegenomen in totaal aantal leden vereniging (vaak omniverenigingen). Geen splitsing gemaakt, dus getallen zijn niet te achterhalen.

⁵ Zie bijlage C voor overzicht classificaties.

Verenigingen nog bij GSN aangesloten (met alleen aanbod gehandicaptenzwemmen)*	
1	BISO '65 - Breda
2	EGS Eindhoven – Eindhoven
3	GSG Helmond – Helmond
4	Stichting de Sportclub VOGG – Oss
5	Stichting Prisma – Waalwijk
6	Stichting Sport en Spel gehandicapten – Andel
7	Stichting Steunfonds Bredase Zwemvereniging – Breda
8	Vereniging voor Sport en ontspanning – Waalre
9	VOGG Afdeling de Maasmond – Drunen
10	VOGG afdeling Tilburg – Tilburg
11	ZC de Dolfijnen- Valkenswaard

Tabel 6

* Ledenaantallen zijn niet bij de KNZB bekend.

Door het ontbreken van vergelijkbare cijfers op landelijk niveau is het op dit moment niet te zeggen of het aantal verenigingen in Brabant met een aanbod voor gehandicapten binnen de zwemsport hoger of lager ligt dan het landelijk gemiddelde. Dit aspect verdient nader onderzoek.

In de tussenevaluatie van Waterkracht 2012 zijn verder wel de volgende algemene resultaten te melden:

- 70% van de verenigingen die een aanbod hebben, richten zich op zwemmers met een lichamelijke handicap.
- Bij iets minder dan de helft van de verenigingen die een aanbod hebben, kunnen zwemmers met een verstandelijke handicap of gedragstoornis terecht.
- Maar slechts bij 5% van alle verenigingen wordt het zwem ABC voor zwemmers met een handicap aangeboden. Dit is vooral bij de grote verenigingen.
- Baantjes zwemmen is het meest aangeboden sportaanbod voor zwemmers met een handicap. Grote verenigingen zijn hier wel vaker toegankelijk voor dan kleine verenigingen.

De KNZB biedt in verschillende vormen gehandicaptensport aan, i.s.m. het Nationaal Platform Zwemmen / Nationale Raad Zwemdiploma's (NPZ-NRZ). NPZ-NRZ is als kennisinstituut een belangrijke partij en heeft als kernactiviteiten: uitgifte van Nationale zwemdiploma's, het bevorderen van het zwembadbezoek, het initiëren, ontwikkelen en coördineren van regulier en cursorisch onderwijs en het ontwikkelen, verzamelen en verspreiden van kennis op het gebied van exploitatie.

Elementair zwemmen (Grenzeloos zwemmen)

Om meer kinderen te laten zwemmen is de KNZB met steun van de Johan Cruyff Foundation gestart met diverse projecten. Verenigingen ontvangen een materialenpakket waarmee de trainingen en lessen afwisselender worden gemaakt. Ook wordt er een product ontwikkeld waarmee het behalen van het zwemdiploma leuker wordt voor kinderen met een handicap.

Wedstrijdzwemmen

Er is voor lichamelijke en verstandelijk gehandicapten een aparte landelijke zwemcompetitie opgezet. Daarnaast zijn de kampioenschappen geïntegreerd in de reguliere N(J)K's.

Voor verenigingen met verstandelijk gehandicapte sporters is een map beschikbaar met sport & spel ideeën. De zwemcompetitie voor gehandicapten krijgt zo een impuls. Talenten krijgen de kans om deel te nemen aan regiotrainingen, zodat zij de juiste trainingen krijgen om wellicht door te groeien naar deelname aan de Paralympics.

Waterbasketbal

Dit is een nieuwe teamsport in het zwemmen, die inmiddels een waterbasketbal competitie en een jaarlijks NK heeft.

Recreatief zwemmen

De KNZB heeft een Sport en Spel map ontwikkeld, bestaande uit tien uitdagende spellen voor verstandelijk gehandicapten.

2.1.3 SWOT Gehandicaptenzwemmen

Samenvattend kent de zwemsport op het vlak van gehandicaptenzwemmen de volgende SWOT-analyse:

<p>Sterkten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provinciaal en landelijk beleid gericht op stimuleren gehandicaptensport • Gehandicaptensport volledig geïntegreerd binnen de KNZB (voorheen GSN) • Gehandicaptensport onderdeel van KNZB organisatie: • De KNZB heeft een breed aanbod aan producten in de gehandicaptensport, van topsport tot breedtesport tot recreatiesport • Facilitering KNZB Fulltime topsportprogramma voor de senioren, incl. coach. • Goed ontwikkelt faciliteiten netwerk voor gehandicapte (aankomende) topsporters via ONB 	<p>Zwakten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onvoldoende bekendheid van aanbod/mogelijkheden • Absoluut laag aanbod voor gehandicapten binnen reguliere Brabantse zwemverenigingen • Absoluut laag Aanbod elementair zwemmen binnen verenigingen
<p>Kansen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementatie in sporttakoverstijgende projecten • Aanbod opnemen in Sport- en beweegwijzer • Fulltime Topsportprogramma laten aansluiten bij CTO Eindhoven • Koppeling met de zorg; Externe financiering eerder mogelijk voor doelgroep gehandicapten 	<p>Bedreigingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebrek aan financiën (mankracht) om de gehandicaptensport te promoten • Tekort aan badwater

2.1.4 Investeringskansen Provincie Noord-Brabant

Door de sterke verenigingscultuur, de maatschappelijke rol die de zwemverenigingen steeds vaker oppakken, en de beschikbaarheid van accommodaties (alle zwembaden kennen een minimum pakket aan bouweisen m.b.t. toegankelijkheid voor gehandicapten), is de zwemsport uitermate geschikt voor het inrichten van sportaanbod voor gehandicapten. De verenigingen die hiervoor open staan, worden ondersteund door de KNZB, die in haar beleid 'aanbod voor verschillende doelgroepen' als speerpunt heeft opgenomen.

In Brabant zou nog winst te behalen zijn in:

- Verbeteren aanbod aan de basis: Elementair zwemmen. Inzet op expertise kader, beschikbaarheid kader, etc.
- Promoten bekendheid/mogelijkheden bij de potentiële doelgroep: van leszwemmen t/m talentherkenning;
- Begeleiding potentiële doelgroep, zowel naar het aanbod toe, als binnen het aanbod
- Verenigingsondersteuning en stimulatie bij implementatie aanbod gehandicaptensport (Rol KNZB, i.s.m. Sportservice Noord-Brabant i.v.m. expertise verenigingsondersteuning en kennis gehandicaptensport sporttakoverstijgend);
- Fulltime topsportprogramma aan laten aansluiten bij CTO Eindhoven, mits er de juiste badwatermogelijkheden zijn. Hierdoor kan het programma meeliften op de faciliteiten binnen CTO,

waaronder het Fieldlab (i.s.m. fieldlab gehandicaptensport in Blixembosch), medische voorzieningen, studiefaciliteiten, krachttraining (en eventuele ruimte in de toekomst). De provinciale investeringskansen liggen met name in het stimuleren van het aanbod en het vergroten van de sociale toegankelijkheid van het aanbod. De investeringskansen zijn veelal sporttakoverstijgend en zijn dus niet alleen voorbehouden voor de zwemsport.

Investeringskansen	
• Sportcoaches	Leiden doelgroep via o.a. zorg en onderwijs toe naar het aanbod. Tegelijkertijd verenigingsondersteuning.
• Sport- en beweegwijzer	Verzamelt en communiceert totale sportaanbod voor gehandicapten in Brabant
• Toegankelijkheidschecks	Accommodaties (van Brabantse zwemverenigingen) scannen en adviseren op toegankelijkheid
• Special Heroes	Projecten sportkennismaking bij speciaal onderwijs
• Provinciaal loket	Provinciaal loket zorgt voor netwerkvorming, kaderondersteuning en kennisuitwisseling gehandicaptensport
• Innovatie	Aandacht voor de zwemsport in fieldlab gehandicaptensport i.s.m. fieldlab zwemmen in Eindhoven
• Olympisch Netwerk Brabant	Olympisch Netwerk Brabant signaleert en begeleidt paralympisch Talent naar de top I.s.m. CTO Eindhoven (en NOC*NSF) onderzoeken mogelijkheden aansluiting CTO Eindhoven

2.2 De ZWEMSPORT en Topsport/talentontwikkeling

Brabant heeft de ambitie om koploper in Europa te worden en te blijven als provincie met een optimaal vestigingsklimaat, waarin talent zich optimaal kan ontwikkelen en behouden blijft voor de regio. Dit geldt ook voor topsporttalent. Topsporttalenten moeten Brabant zien als een succesvolle regio, waar uitstekende ontwikkelingsmogelijkheden zijn, waar het aantrekkelijk is om te sporten, te studeren, te werken en te (blijven) wonen. Kwaliteit, innovatie en onderwijs staan hierbij hoog in het vaandel. Sporttalenten versterken de aantrekkingskracht van de regio. Talenten trekken weer nieuwe talenten aan. Daarmee dragen toptalenten ook bij aan de economische ontwikkeling van Brabant. Daarom wil Brabant investeren in het ontwikkelen, binnenhalen en behouden van topsporttalenten. Een optimale talentbegeleiding in de provincie Noord-Brabant zal daar zeker steun aan verlenen.

De provincie Noord-Brabant gaat ervoor om (top)sport in het algemeen en de zwemsport in het bijzonder, in Brabant in 2016 naar het Olympisch niveau te brengen. Dat wil zeggen dat er in 2016 een vruchtbaar (top)zwemklimaat is waarin (top)sporters optimaal kunnen presteren. Maar niet alleen dat. Topzwemmen is ook een middel. Een middel om het belang van sport te verbinden met brede maatschappelijke domeinen: ruimte en economie, volksgezondheid, sociaal-maatschappelijk en regiobranding. De provincie sluit hiermee niet alleen aan op het landelijk Olympisch Plan 2028, maar ook op de topsportvisie van de KNZB;

2.2.1 Topzwemmen in Brabant

De KNZB ambieert een rol binnen de mondiale top 6 van de zwemranglijst met haar Olympische en Paralympische zwemsporten. Brabant levert hier een belangrijke bijdrage aan. Zie hiervoor de percentages in de tabellen op de volgende bladzijde.

Aandeel Brabantse topsporters/talenten			
Tak van zwemsport	Nederland	Brabant	
	absoluut	absoluut	%
Aangepast zwemmen	35	5	14%
Schoonspringen dames en heren	9	4	44%
Synchroonzwemmen	31	10	32%
Waterpolo dames	66	1	2%
Waterpolo heren	85	4	5%
Zwemmen dames en heren	96	34	35%
Totaal	322	58	18%

Tabel 7 Aandeel Brabantse topsporters/talenten

Topsport infrastructuur KNZB				
		Nederland	Brabant	
zwemmen	NTC	2	1	Eindhoven
	RTC	4	1	Eindhoven
	ETC	17	2	PSV Eiffel Swimmers Eindhoven en Arethusa Oss
waterpolo	NTC	1	0	
	RTC (WOC)	8	1	Eindhoven
schoonspringen	NTC	1	1	Eindhoven
	RTC	2	1	Eindhoven
synchroonzwemmen	NTC	1 ⁶	0	
	RTC	3	1	Eindhoven

Tabel 8 Topsport infrastructuur KNZB

Bovenstaande tabellen geven logischerwijs aan dat de concentratie Brabantse topsporters hoog is, in de disciplines waarvan in Brabant centrale topsportprogramma's aanwezig zijn (zwemmen, synchroonzwemmen, en schoonspringen).

Zwemmen

Zoals reeds vermeld in paragraaf 1.2 concentreert de top van het Nationale zwemmen zich in Eindhoven, waarbij het RTC Zwemmen en het NTC Zwemmen onderdeel uitmaken van CTO Eindhoven.

De twee E.ON Talentcentra in Brabant, te weten Eiffel Swimmers PSV en Arethusa Oss, spelen een centrale rol in de opleiding van zwemtalent. Daarbij steunen en ondersteunen zij het technische kader van de traditionele verenigingen en bieden zij aan dat technische kader tevens hun services en faciliteiten aan t.b.v. zwemtalent binnen deze traditionele verenigingen. Zo wordt technisch kader in staat gesteld zich te blijven ontwikkelen en zwemtalent krijgt de mogelijkheid te trainen conform het gestelde in het MeerjarenOpleidingsplan Zwemmen. Doel is zwemtalent op te leiden voor net niveau van het Regionaal Trainingscentrum (RTC). De regie over de structuur van ETC tot en met RTC wordt uit naam van de KNZB gevoerd door de Bondscoach Junioren & Jeugd. Dit centrum leidt de zwemmers verder op voor het Nationaal Trainingscentrum (NTC). De regie over de NTC's

⁶ Niet geaccrediteerd door NOC*NSF.

wordt uit naam van de KNZB gevoerd door de Technisch Directeur. Hij is tevens eindverantwoordelijk voor de totale structuur. Belangrijk is dat RTC en NTC geen verenigingen zijn waar men voor het leven kan blijven zwemmen. Indien de ontwikkeling niet verloopt zoals gewenst c.q. verwacht, stromen zwemmers uit en gaan zij terug naar hun oorspronkelijke omgeving.

Vooralsnog brengen de E.ON talentcentra nog te weinig talent voort. De doorstroom van verenigingen naar de top is daarmee nog niet optimaal.

Waterpolo, synchroonzwemmen en schoonspringen

De sporten waterpolo, synchroonzwemmen en schoonspringen hebben een vergelijkbare structuur v.w.b. "de opleiding tot topsporter". De KNZB heeft voor alle drie de programma's een MOP (Meerjaren Opleidings Plan), dat is gebaseerd op de dor NOC*NSF omarmde visie LTAD (Long Term Athlete Development).

Sporters worden in de basis opgeleid binnen de vereniging; talentvolle sporters kunnen zich verder ontplooiën bij een regionaal opleidingsprogramma om vervolgens opgenomen te worden in een Nationale Selectie. Waterpolo kent in Nederland 8 regionale opleidingsplaatsen, Waterpolo OpleidingsCentra (WOC's) genoemd. Synchroonzwemmen en schoonspringen kennen ieder 3 opleidingscentra.

In het geval van alle drie genoemde sporten is in Eindhoven één van die opleidingsprogramma's (RTC) gevestigd. Bovendien is bij schoonspringen tevens het centrale programma (NTC) in Eindhoven gevestigd. Bij waterpolo en synchroonzwemmen vormt het opleidingscentrum een belangrijke rol voor de toestroom van regionale talenten naar de Nationale jeugdselecties, maar is het centrale programma in een andere regio gevestigd. Waterpolo kent een NTC in Utrecht/ Zeist en het synchroonzwemmen draait een nationaal programma in Haarlemmermeer. Dit laatste programma is nog niet aangesloten bij een CTO maar zoekt aansluiting bij Amsterdam.

Helaas zijn de genoemde drie takken van sport nog onvoldoende geprofessionaliseerd; de KNZB ziet een enorme stap vooruit als het kader dat deze programma's aanbied geprofessionaliseerd wordt. Daarmee worden niet alleen de talentprogramma's in de opleidingscentra positief beïnvloed, maar wordt tevens een spin-off (kennis) naar toeleverende verenigingen gerealiseerd.

2.2.2 Randvoorwaarden voor structureel topzwemmen en talentontwikkeling in Brabant

De talent- en topsportcentra in Brabant, die onderdeel uitmaken van de totale KNZB infrastructuur, moeten wereldwijd kunnen concurreren, wil de ambitie van een structurele positie bij de top 6 van de wereld worden behaald en nageleefd. Topzwemmen, -waterpolo, -synchroonzwemmen en -schoonspringen mogelijk maken is een proces waar vele partners voor nodig zijn. Hoogwaardige inhoudelijke programma's, goede samenwerking met verenigingen en optimale randvoorwaarden zijn hiervoor essentiële ingrediënten. Om dit te bereiken, moet een optimale omgeving worden ingericht met goede faciliteiten en begeleiding. Ook het creëren van een topsportcultuur en het professionaliseren van topsportprogramma's zijn voorwaarden voor succes.

Hoogwaardige inhoudelijke sporttechnische programma's

Het RTC zwemmen en NTC zwemmen & Schoonspringen maken sinds 2009 onderdeel uit van CTO Eindhoven, wat betekent dat er fulltime coaches (aangesteld door de bond) op een fulltime programma staan. Deze programma's worden voorzien van hoogwaardige faciliteiten vanuit het CTO (i.s.m. ONB), die concurrerend zijn met de rest van de wereld. Om in de toekomst aan te kunnen sluiten bij CTO Eindhoven, of gelijkwaardige kwalitatieve programma's aan te kunnen bieden, streeft de KNZB ernaar om de talentontwikkelingsprogramma's zwemmen te certificeren met tenminste 4 sterren en het waterpolo, synchroonzwemmen en schoonspringen met tenminste 3 sterren vanuit NOC*NSF.

Randvoorwaarde voor een hoogwaardig sporttechnisch programma is de aanwezigheid van professioneel kader. Dit betekent full time trainer/coaches binnen de opleidingsprogramma's van zowel zwemmen, waterpolo, synchroonzwemmen als schoonspringen. De KNZB werkt voor het waterpolo m.b.t.

Talentontwikkeling aan een vergelijkbare structuur als in het zwemmen, wat op termijn kan aansluiten bij CTO Eindhoven. Doelstelling is om in 2013 op hetzelfde niveau te zitten met het WOC waterpolo als het RTC zwemmen. Knelpunt voor de KNZB is het kunnen aanstellen van een 2 of 3 goed opgeleide talentcoaches voor 20 tot 40 uur p/w.

Het opleidingscentrum synchroonzwemmen in Eindhoven, kent door beperkte inzet van een talentcoach, slechts één centrale training per week. Ook daarvoor is aanstelling van een parttime talentcoach van 20 uur p/w vanaf 1 september 2012 een voorwaarde om het programma te optimaliseren.

Aaneengesloten keten binnen de piramide

Om lokaal talent in de provincie op te kunnen leiden naar nationaal talent en uiteindelijk internationale topper, is aansluiting van de sportketen van groot belang. Binnen de zwemsport is deze aansluiting nog niet goed georganiseerd. Er bestaat een te groot gat tussen de Nationale centrale programma's en de verenigingen. Dit resulteert in een beperkte doorstroom van talent naar de top. Naast de inzet van full-time coaches op de centrale sporttechnische programma's, dient er dus aandacht uit te gaan naar de aansluiting van de verenigingen op de topsportinfrastructuur. Mogelijke oplossing hiervoor is de aanwezigheid van onafhankelijke verenigingsconsulenten die, in eerste instantie, de ETC's ondersteunen zodat verenigingen in staat worden gesteld een gedegen solide toekomstbestendige en solvabele organisatie op te bouwen. Met de opgebouwde expertise binnen de twee ETC's, kunnen de best practices uitgerold worden binnen andere Brabantse verenigingen. Het uiteindelijke doel van deze 'verenigingsondersteuning' is aansluiting te vinden bij de top van de piramide zodat doorstroom van lokaal talent naar de Nationale programma's binnen Brabant gerealiseerd kan worden.

Optimale randvoorwaarden

Wil je op topniveau sporten, dan moeten de randvoorwaarden goed geregeld zijn. Van optimale trainings- en wedstrijdvoorzieningen tot een goede combinatie van sport en studie of werk. Het NOC*NSF en het Ministerie van VWS heeft de randvoorwaardelijke begeleiding voor een groot deel ondergebracht bij de Olympisch Netwerken. Het Olympisch Netwerk Brabant helpt mee aan het doorontwikkelen en verankeren van een professioneel (top)sportklimaat in Brabant waarbij topsport en breedtesport onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. Mede door financiering van de Provincie Noord-Brabant worden in heel Brabant talenten en topsporters in de verschillende zwemsporten optimaal ondersteund in hun sportieve en maatschappelijke carrière. Sportmedische en mentale begeleiding, trainingsaccommodaties, onderwijs, huisvesting en loopbaanbegeleiding zijn aandachtsgebieden waarmee het Olympisch Netwerk Brabant de topsporters ondersteunt en adviseert. Het Olympisch Netwerk Brabant heeft een groot faciliteitenennetwerk waar verenigingen, RTC's, bonden en initiatiefnemers gebruik van kunnen maken. Het netwerk dient voor verdere kennisuitwisseling en advisering. Daarnaast worden speciale themabijeenkomsten georganiseerd worden voor o.a. topsporters, trainers, coaches of bestuurders. De diverse partners in de sport, zoals gemeenten, provincie, NOC*NSF, Topsport Brabant, onderwijsinstellingen, en Sportservice Noord-Brabant, zijn bij dit proces betrokken.

Naast de randvoorwaardelijke faciliteiten van het Olympisch Netwerk Brabant, is de aanwezigheid van voldoende badwater/trainingswater van essentieel belang voor het welslagen van talentontwikkeling c.q. een optimale opleiding van talent tot en met succesvol topsporter. Met de beschikking over voldoende trainingsuren kunnen talenten de ruimte, de setting en overige services en faciliteiten te geboden worden die hen in staat stellen de Europese- en Wereldtop te bereiken.

Innovatie

Details kunnen het verschil maken in topsport. Het constant alert zijn op nieuwe ontwikkelingen is dan ook belangrijk. Bij de Provincie Noord-Brabant staat innovatie hoog in het vaandel. Bij het karakter van de koploper in Europa te willen horen en te blijven op het gebied van vernieuwend en innovatief ondernemerschap, past de ambitie om te investeren in innovaties in de (top)sport. Voor een optimaal resultaat in de topsport zijn hoogstaande technologische faciliteiten gewenst. Door de sport samen te brengen met kennisinstellingen en het bedrijfsleven in projectconsortia versterken de partijen elkaar en ontstaan nieuwe methoden en systemen en revolutionaire producten en diensten. De provincie vindt dat een goede ontwikkeling. Het levert betere sportprestaties op en het stimuleert het bedrijfsleven om innovatieve oplossingen te vinden. De Brabantse economie vaart er dus ook wel bij. Innovatie kan plaatsvinden op het terrein van accommodaties, sportmateriaal, meetinstrumenten e.d. Wetenschappers en sporters onderzoeken hoe zij sportprestaties kunnen verbeteren in zogeheten 'fieldlabs': trainingslocaties waar praktijkonderzoek plaatsvindt. In Brabant staan onder andere fieldlabs in 's-Hertogenbosch (turnen), Eindhoven (zwemmen) en Deurne (paardensport).

Het InnoSportLab De Tongelreep in Eindhoven doet analyses voor internationale toptatleten en ontwikkelt en test innovatieve producten voor de zwemsport. Er bestaat behoefte aan verdere uitbreiding van dit fieldlab,

dat inmiddels internationale bekendheid geniet. Het lab is specifiek voor het zwemmen (incl. openwaterzwemmen en gehandicaptensport) en (nog) niet toepasbaar voor de andere takken van sport (waterpolo, synchroonzwemmen en schoonspringen). Specifiek voor schoonspringen liggen er ambities voor een infrastructuur voor videoanalyse in de schoonspringaccommodatie.

Met behulp van de in InnoSportLab ontwikkelde of te ontwikkelen middelen en methoden wil de KNZB het aanwezige potentieel aan Brabants talent optimaal identificeren, volgen en ontwikkelen. De KNZB zou graag meer mogelijkheden willen om het huidige identificatieprogramma uit te breiden met innovatieve activiteiten teneinde talenten vroegtijdig te identificeren en om hen vervolgens het juiste opleidingsprogramma te kunnen bieden. Aandachtspunten daarbinnen zijn dataverzameling, antropometrie (lichaamsmaten meten) en verkenningen omtrent neuropsychologie.

2.2.3 SWOT Topsport/talentontwikkeling

Samenvattend kent de zwemsport op het vlak van topsport/talentontwikkeling de volgende SWOT-analyse:

<p>Sterkten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoge vertegenwoordiging Brabants Topsporttalent in het topzwemmen (diverse takken van sport) • RTC Zwemmen, NTC zwemmen en schoonspringen onderdeel van CTO Eindhoven • Ondersteuning erkende talenten via Olympisch Netwerk Brabant • Innovatie: aanwezigheid Fieldlab zwemmen • Zwemmen is speerpunt landelijk, provinciaal en lokaal beleid • Zwemmen staat open voor innovatieve toepassingen 	<p>Zwakten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Witte Vlek ETC (talentherkenning zwemmen) in West-Brabant • Doorstroom vanuit de reguliere verenigingen/ETC's naar de RTC's (?) • Beperkt goed opgeleid kader. Specifiek binnen het zwemmen (ETC's), Polo en synchroonzwemmen. • Fieldlab alleen voor zwemmen (gehandicaptensport en (open)water zwemmen), niet voor synchroon, schoonspringen en waterpolo;
<p>Kansen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Optimaliseren talentontwikkelingsprogramma's zwemmen, waterpolo, synchroonzwemmen en schoonspringen --> aansluiting CTO • Kwaliteitsslag ETC's • inzet pilot talentherkenningsmodel NOC*NSF 	<p>Bedreigingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verscherping focus top 10 ambitie N*N. Gevolgen voor waterpolo, synchroonzwemmen, schoonspringen?? • Badwatermogelijkheden (financiële beperking of beschikbaarheid) • Strijdige Initiatieven kringtrainingen (wordt ontmoedigd door KNZB)

2.2.4 Investeringskansen Provincie Noord-Brabant

Bovenstaande SWOT-analyse laat zien dat de investeringskansen voor de Provincie voornamelijk in de randvoorwaardelijke sfeer liggen. Inhoudelijke opleiding en programma's voor talenten kunnen in samenwerking met de Zwembond binnen regionale trainingscentra ontwikkeld worden. Kansen liggen er ook op het gebied van innovatieve ontwikkelingen binnen de zwemsport in Brabant. De aanwezigheid en aansluiting bij fieldlabs kan hier een voorbeeld van zijn.

Scenario's:

- Investering kwantiteit & kwaliteit infrastructuur Talenterkenning en Talentontwikkeling, wat op lange termijn moet zorgen voor aansluiting CTO, wat betekent:
 - Doelgroep: investering huidige en potentiële Brabantse ETC (talenten erkennen als Belofte), WOC Waterpolo en opleidingscentrum synchroonzwemmen.
 - Randvoorwaarden: badwater, professioneel kader, uitbreiding (financiële) ondersteuningsmogelijkheden faciliteiten ON
- Investering in kwaliteit CTO, wat zorgt voor kwaliteitsimpuls van de topsportprogramma's binnen CTO en het steeds interessanter maakt voor NTC's om aan te sluiten bij CTO's:
 - Fieldlab: verdieping en verbreding
 - Specifieke krachttrainingsruimte
 -

Investeringskansen	
<ul style="list-style-type: none"> • Olympisch Netwerk Brabant 	-Brabants talenten en topsporters uit de zwemsport worden gefaciliteerd en ondersteund in randvoorwaardelijke voorzieningen: financieel, maatschappelijk, medisch en onderwijs. -Creëren van optimaal vestigingsklimaat t.b.v. behoud Brabants toptalent
<ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkelen ETC's / RTC's/ NTC's 	In samenwerking met de KNZB, ONB en CTO, de opleidingscentra in de diverse takken van sport doorontwikkelen, waarbinnen de Brabantse Talenten zich verder kunnen ontwikkelen via hoogwaardige trainingsfaciliteiten en programma's
<ul style="list-style-type: none"> • Innovatie 	In fieldlab is aandacht voor innovatie in de verschillende takken van de zwemsport, van talenterkenning t/m topsport (in meerdere takken van de zwemsport).

2.3 De ZWEMSPORT en Topsportaccommodaties

Top(sport)accommodaties en -voorzieningen maken het onderscheid met andere regio's op landelijk en internationaal niveau. Een goede sportieve infrastructuur zorgt – naast het bevorderen van maatschappelijke binding – voor een bruisende omgeving. Topvoorzieningen op het gebied van sport biedt onderscheidende criteria die de internationale uitstraling en daarmee de concurrentiepositie van Brabant vergroten. Daarom zet Brabant ook in op het versterken van de sportinfrastructuur.

2.3.1 Topzwemaccommodaties in Brabant

In eerder onderzoek⁷ is aangetoond dat Noord-Brabant met 5 A-accommodaties en 10 B-accommodaties te weinig topsportaccommodaties heeft voor een Provincie met een relatief hoge concentratie van verenigingen en topsporters. Dit vertaalt zich uiteraard ook in de accommodatiedichtheid van A-accommodaties (het aantal accommodaties per 100.000 inwoners): Brabant telt 0,2 A-accommodaties per 100.000 inwoners, terwijl dat aantal in de rest van Nederland 0,4 bedraagt. Het beperkt aantal A-accommodaties werkt remmend op het aantrekken van (aankomende) topsporters naar de regio en het organiseren van topsportevenementen.

In Brabant gelden de Flik Flak turnhal en het Pieter van den Hoogenband zwemstadion als topsportaccommodaties met internationale allure. Deze accommodaties sluiten aan bij de behoefte en de structuur van de respectievelijk turn- en zwemsport. Iedere sport heeft haar eigen kenmerken, zo ook de zwemsport.

In Nederland is het Pieter van den Hoogenband Zwemstadion de enige A-accommodatie, wat Brabant onderscheidend maakt, terwijl de accommodatie niet alleen voor topsport, maar ook voor breedtesport en maatschappelijke doeleinden wordt gebruikt, wat in lijn van het Olympisch Plan 2028 is.

⁷ P.Hover en M.Doesborgh. *De kansen van het Olympisch Plan Brabant voor Brabant*. 2009

De gemeente Eindhoven hanteert contractmanagement, wat betekent dat de leiding van het Zwemstadion wordt geprikkeld om bedrijfsmatig en marktgericht te werken.

Wedstrijdaccommodaties

Alleen het zwemstadion Pieter van den Hoogenband in Eindhoven voldoet aan de eisen voor (inter)nationale wedstrijden (op EK niveau) en is daarnaast uitermate geschikt als zowel wedstrijd- als trainingsaccommodatie. Het bad is niet alleen in Brabant, maar in heel Nederland de eerst aangewezen locatie voor de organisatie van internationale topsportevenementen.

Kleinschaligere wedstrijd-evenementen zouden gehouden kunnen worden in het in aanbouw zijnde bad de Drieburcht in Tilburg, en bij Artheusa in Oss.

Trainingsaccommodaties

De verschillende takken van sport stellen verschillende eisen aan een goede trainingsaccommodatie.

- Voor het zwemmen is het trainen in een 50 meterbad een voorwaarde.
- Voor Schoonspringen is een springbad met mogelijkheden op 1, 3, 5 en 10m een voorwaarde.
- Voor herenwaterpolo is minimaal een 8-baans 30 meterbad (dus 50 meterbad) vereist
- Voor Synchronozwemmen is een 25m bad met een diepte van 2 meter voldoende, waar de meeste baden aan voldoen. Wenselijk is hier wel een bad met aflopende diepte.

Het Pieter van den Hoogenband zwemstadion is naast wedstrijdaccommodatie, mede door het trainingsbad, inclusief Fieldlab, ook geschikt als trainingsaccommodatie. De KNZB mist echter nog een specifieke krachttrainingruimte om als optimale trainingsaccommodatie te dienen. Het opnemen van een specifieke krachttrainingruimte kent wel gevorderde plannen. De ruimte zal dan wel beschikbaar worden gesteld voor meerdere 'sterke' verenigingen uit verschillende takken van sport.

Naast het Pieter van den Hoogenbandbad, bestaat er nog één 50 meter bad in Brabant, namelijk in Breda. Echter, dit bad wordt door de KNZB niet gezien als geschikte accommodatie voor topsporttraining. Dit bad wordt dan ook niet gebruikt in het kader van talentontwikkeling.

Buiten Eindhoven is de dichtstbijzijnde trainingsaccommodatie gelegen in de provincie Zuid-Holland, in een 50 meterbad in Dordrecht, waar zowel programma's talentontwikkeling voor het wedstrijdzwemmen als voor waterpolo wordt ingevuld. Talenten uit West-Brabant en Zeeland zijn voor aansluiting bij de KNZB topsportinfrastructuur, genoodzaakt af te reizen naar Dordrecht of Eindhoven, wat gezien de belasting van de reistijd niet ideaal is.

2.3.2 Een optimaal scenario volgens de KNZB

De directie van de KNZB heeft naar aanleiding van gesprekken met de provincie, verenigingen en Sportservice Noord-Brabant/Olympisch Netwerk Brabant kenbaar gemaakt wat het optimale scenario is m.b.t. trainings- en wedstrijdaccommodaties in Brabant. In de huidige structuur van de KNZB, geven de stakeholders aan dat het wenselijk is, in het kader van Talentontwikkeling en prestatieoptimalisatie, een 50 meter trainingsbad toe te voegen aan het huidige 50 meter baden bestand in Noord-Brabant. Hierbij is de geografische ligging van strategisch belang teneinde talentvolle sporters de mogelijkheden te bieden om, op basis van zeer beperkte reistijden c.q. een goede bereikbaarheid, optimaal te trainen om tijdig de prikkels te ontvangen om hun talent tot volledige wasdom te laten komen. De voorkeur van de KNZB gaat uit naar de bouw van een 50 meter bad in de regio Roosendaal, Bergen op Zoom. De realisatie van deze accommodatie zal leiden tot de overweging van de KNZB om een tweede Regionaal Trainingcentrum in Noord-Brabant te starten.

Daarnaast zou uitbreiding (badwater) van het Pieter van den Hoogenband zwemstadion een kans zijn om meerdere RTC's en NTC's van de diverse disciplines (waterpolo, synchronozwemmen, gehandicaptenzwemmen) aan te laten sluiten bij het CTO Eindhoven.

2.3.3 SWOT topsportaccommodaties

Samenvattend kent de zwemsport op het vlak van topsportaccommodaties de volgende SWOT-analyse:

<p>Sterkten</p> <ul style="list-style-type: none"> • A-accommodatie Pieter van den Hoogenband zwembad; zowel top wedstrijd- als trainingsaccommodatie • Pieter van den Hoogenband zwemstadion beschikt over fieldlab zwemmen 	<p>Zwakten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pieter van den Hoogenband zwembad mist specifieke krachttrainingscentrum • beperkte capaciteit badbater PvdH-bad voor optimale invulling topsportprogramma's • Slechts 2 50 meterbad trainingsaccommodaties in Eindhoven en Breda. Echter Breda geen functie in de Talentontwikkeling en/of Topsport
<p>Kansen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benutten 50 meterbad West Brabant (Breda, Roosendaal, Bergen Op Zoom) voor Talentontwikkeling --> toekomstig RTC? • Extra bad(water) in Eindhoven kan zorgen voor uitbreiding NTC/RTC • Bouwconcept 50-21 (bouwvorm zwembad met relatief efficiënte investering en exploitatie) 	<p>Bedreigingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verenigingen, maar ook inmiddels RTC's steeds meer moeite met financiering badwater (o.a. door afname (gemeentelijke) subsidies)

2.3.4 Investeringskansen Provincie Noord-Brabant

Mogelijke investeringskansen voor de provincie zijn gelegen in het creëren van:

- Upgrading Pieter van den Hoogenbandstadion (tribunes en aantal baden) gericht op toekomstige evenementen (KNZB wil in 2016 WK Korte baan en in 2019 WK lange baan (in lijn van OP 2028) en het aantrekken/uitbreiden van Opleiding- en Topsportprogramma's (Waterpolo en Synchronzwemmen).
- 50 meterbad in West-Brabant: Breda benutten of in Bergen op Zoom/Rosendaal bouwen, waardoor West Brabant functie krijgt in Talentontwikkeling (wervingsgebied: Zeeland en West-Brabant). Een haalbaarheidsonderzoek zal moeten uitwijzen welke keuze het beste zijn.
- Krachttrainingsruimte in Zwemcentrum de Tongelreep, wat een meerwaarde is voor (toekomstige) Programma's binnen CTO Eindhoven, waaronder het NTC/RTC Zwemmen en NTC Schoonspringen.
- Ondersteuning Fieldlab .
- Subsidies voor huidige accommodaties, waardoor badwater voor 'sterke' verenigingen en NTC/RTC's behapbaar wordt.

Investeringskansen	
• Trainingsaccommodatie	-In West Brabant 50 meterbad (beter) inzetten voor Talentontwikkeling. -Gemeenten waarin sterke verenigingen actief zijn ondersteunen in kosten accommodatie, wat resulteert in draagbare kosten qua badwater. -Pieter van den Hoogenbandstadion uitbreiden met een extra bad, tribunecapaciteit, krachttrainingsruimte, fieldlab
• Wedstrijdaccommodatie	n.v.t. Eventueel upgraden PvdH stadion

2.4 De ZWEMSPORT en Topsportevenementen

Brabant heeft de ambitie om meer topsportevenementen plaats te laten vinden in Brabant. Topsportevenementen hebben een aantrekkingskracht op investeringen van bedrijven in de regio, een economische spin-off en bieden de (partners in de) provincie goede mogelijkheden voor promotionele en toeristische doeleinden. Ze dragen namelijk bij aan een prettig werk- en leefklimaat (noodzakelijk voor elke werkgever en werknemer) en brengen geld in het laatje doordat deelnemers en bezoekers geld uitgeven aan vervoer, verblijf en vermaak. Evenementen worden door overheden ook in het licht van place marketing bezien: een evenement kan bijdragen aan het vermarkten van de gemeente of Provincie, zo ook voor de Provincie Noord-Brabant. Naast een middel om als regio economisch beter te worden hebben evenementen ook een sociaal-maatschappelijke functie. Topsportevenementen kennen een breed bereik van actieve sporters tot passieve sporters.

2.4.1 KNZB Topsportevenementen in Brabant

De sportevenementendichtheid is in Noord-Brabant iets lager dan in de rest van Nederland. Maar Noord-Brabant kan trots zijn op haar sportevenementen in het algemeen, zoals Indoor Brabant, het WK Veldrijden 2009, het NK Marathon 2008, het Unicef Open, en in het bijzonder qua zwemmen, gezien het Europees Kampioenschap Zwemmen, Schoonspringen en Synchroonzwemmen in 2008, Het EK Kortebaana Zwemmen in 2010, het WK Zwemmen voor gehandicapten in 2010 en de geplande EK Waterpolo in 2012, EK Schoonspringen 2012 en EK zwemmen Masters in 2013. Al deze sportevenementen vinden of hebben plaats gevonden in Pieter van den Hoogenband Zwemstadion te Eindhoven, wat betekent dat de Provincie qua evenementen in de zwemsport wel een hoge sportevenementendichtheid kent. Naast deze mondiale toernooien, worden in Eindhoven nog grote (inter)nationale toernooien georganiseerd zoals Nederlandse (Open) Kampioenschappen, Swim Cups (jaarlijks), Waterpolo World League en Diving Cup. Deze (intern) nationale toevenementen nemen een belangrijke plaats in op de wedstrijdkalender van de KNZB. Pieter van den Hoogenband Zwemstadion is in Nederland en dus in Noord-Brabant de enige accommodatie met een A-status, wat voldoet aan de voorwaarden voor toernooien op Europees niveau. Voor een WK korte baan of WK met alle disciplines zijn er (tijdelijke) aanpassingen nodig (extra tribune capaciteit, extra baden).

2.4.2 De KNZB als bondgenoot

Met de komst van A-topsportaccommodatie Zwemstadion Pieter van den Hoogenband heeft Eindhoven en NL mogelijkheden voor mondiale toernooien. De KNZB heeft inmiddels een visie m.b.t. topsportevenementen opgesteld, wat onderdeel uitmaakt van het beleidsplan 2013-2016.

Grote internationale evenementen

De KNZB is ambitieus om, in samenwerking met de gemeente, de Provincie Noord-Brabant en Zwemstadion Pieter van den Hoogenband, grote internationale zwemevenementen te organiseren. Het Eindhoven zwemstadion is daarmee in Nederland dé aangewezen locatie voor internationale toevenementen.

De specifieke argumenten voor de KNZB zijn:

- Uitstraling van de Zwemsport in Nederland (ledenwerving en - behoud, Sponsorwerving en - behoud).
- Impuls van de reguliere evenementen
- Podium voor sporters in eigen land
- Internationale positie NL bij Internationale sportbonden: LEN (Europese zwembond) en FINA
- Positie KNZB in NL Sportland
- Bijdrage aan Olympisch Plan 2028
- Sportieve voordelen (beter presteren, WP garantie deelname).

Tabel 9 is een weergave van de KNZB kalender, die de KNZB heeft opgesteld in lijn van het Olympisch Plan 2028. De KNZB heeft hierin een nauwe samenwerking met VWS en NOC*NSF in lijn van de sportkalender. De keuzes van de KNZB zijn gebaseerd op:

- 1 x per vier jaar een groot seniorevenement
- ieder jaar een junioren of jeugdevenement
- Voor de Masters / gehandicaptensport , afwisselend 1 x per 4 jaar een toernooi.

Naast de mondiale toernooien heeft de KNZB als doel elk jaar in elke discipline een toptoernooi te organiseren, wat LEN en FINA onafhankelijk is (Swim CUPS, Diving Cup, World League, etc.)

	Wedstrijd zwemmen	Water- polo	Schoon- springen	Synchroon- zwemmen	Open Water	Masters	Gehandicaptens- sport
2013			EK			EK	
2014	EJK	World League finale					
2015				EJK	EK		
2016	WK Korte baan	EJK/ WJK					
2017			EJK	'EK'			EK
2018	EJK /WJK						
2019	WK	WK	WK	WK	EJK/ WK		
2020		EJK /WJK					

Tabel 9 KNZB evenementenkalender 2013-2016

De 'issues' waar de KNZB nog tegenaan loopt m.b.t. haalbaarheid, specifiek voor WK's, is het subsidieplafond (geen bijdrage van internationale bonden), de rol van de FINA i.v.m. de positie van NL/ trend WK's, de TV producties en de belangen van commerciële partijen.

2.4.3 SWOT Topsportevenementen

Samenvattend kent de zwemsport op het vlak van topsportevenementen de volgende SWOT-analyse:

<p>Sterkten</p> <ul style="list-style-type: none"> Beschikbaarheid A-topsportaccommodatie Pieter van den Hoogenbandstadion. De KNZB heeft inmiddels een goede en sterke positie verweven binnen de internationale bonden t.o.v. meerdere disciplines. Sinds de komst van Pieter van den Hoogenbandstadion hebben alle mondiale toernooien in Brabant plaats gevonden <ul style="list-style-type: none"> * Bovengemiddelde ervaring in organisatie topsportevenementen * De evenementen hebben goede link met de breedtesport (?) * binding sponsors (?) 	<p>Zwakten</p> <ul style="list-style-type: none"> Pieter van den Hoogenbandstadion is niet geschikt voor WK's en dus beschikt Brabant niet over topaccommodatie op WK niveau
<p>Kansen</p> <ul style="list-style-type: none"> De KNZB kiest voor centralisering van topsportevenementen in Eindhoven en dus Brabant De KNZB heeft als uitgangspunt dat er jaarlijks een internationaal evenement in Nederland plaatsvindt in lijn van OP 2028 Evenementen in te zetten voor Brabant Promotie Kruisbestuivingen met andere afdelingen, gezien belangen bij mondiale toernooien verder gaan dan sport (economie,) 	<p>Bedreigingen</p> <ul style="list-style-type: none"> Bereiken van subsidieplafond Belangen commerciële partijen, Internationale Sportbonden Alles gecentraliseerd in Eindhoven, waardoor belasting groot op dezelfde partijen (gemeente Eindhoven, provincie Noord-Brabant, Pieter van den Hoogenbandstadion)

2.4.4 Investeringskansen Provincie Noord-Brabant

Bovenstaande SWOT-analyse laat zien dat de investeringskansen voor de Provincie Noord-Brabant liggen in het ondersteunen van huidige topevenementen en in het aantrekken van EK's en WK's in lijn van het Olympisch Plan 2028. Verder kan de realisatie van (tijdelijke) uitbreiding van Pieter van den Hoogenbandstadion, nieuwe mogelijkheden bieden om WK's naar de provincie te halen. Zeker gezien de beperkte landelijke concurrentie, daar accommodaties niet voldoen aan de internationale eisen en Eindhoven daarin een grote voorsprong heeft.

Investeringskansen	
<ul style="list-style-type: none"> Huidige topevenementen 	Voor de uitstraling en branding van het merk Brabant kan het belangrijk zijn om structureel te blijven investeren in de huidige topevenementen die de provincie rijk is. De sterke positie van Brabant met betrekking tot het aanbod van topevenementen blijft hierdoor gehandhaafd.
<ul style="list-style-type: none"> Mondiale toernooien op WK niveau 	Realisatie van (tijdelijke) uitbreiding van Pieter van Den Hoogenbandstadion (of in de vorm van benutten PSV stadion), biedt kansen voor organisatie van kampioenschappen op WK niveau.

3 Inspelen op de toekomst

Voorgaande hoofdstukken benadrukken dat zwemmen, zowel in de breedte als tak van sport met het hoogste sportdeelname cijfer, als in de top, met recht is aangewezen als kernsport in Brabant waarbij de sport een belangrijke bijdrage levert aan de sportieve identiteit van Brabant. Door zwemmen in te zetten als middel voor het bereiken van brede maatschappelijke en economische doelen, draagt de sport bovendien bij aan een florerend en gezond Brabant met een optimaal kennis- en vestigingsklimaat. De analyse van de zwemsport in Brabant langs de vier sporen gehandicaptensport, talentontwikkeling, topsportevenementen en topsportaccommodaties geeft aan op welke terreinen de zwemsport in Brabant nog versterkt kan worden. Deze analyse van sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen (SWOT) zet zwemmen in Brabant in een juiste perspectief en vormt de basis voor toekomstige investeringen en ontwikkelingen. Dit kernsportplan sluit dan ook af met een doorkijkje naar deze toekomstige investeringen en ontwikkelingen en schetst een viertal scenario's voor de toekomst van de zwemsport in Brabant. Scenario's worden door beleidsmakers vaak gebruikt om hun keuzes met betrekking tot de toekomstige ontwikkeling en het toekomstige beleid te bepalen. Wat zijn verschillende mogelijkheden van investeringen en opbrengsten? Een indicatief antwoord op deze vragen kan dan als handvat fungeren bij het formuleren van beleid. Een beeld met betrekking tot onzekere ontwikkelingen kan alleen worden geschetst door verschillende scenario's naast elkaar te zetten.

3.1 Vier scenario's

Onderstaande scenario's geven inzicht in consequenties van mogelijke investeringen, waarbij de scenario's variëren van zeer summier (scenario 1) tot zeer ambitieus (scenario 4).

Scenario 1 Zwemmen kan gebruik maken van sporttakoverstijgende voorzieningen op het gebied gehandicaptensport en talentontwikkeling

De investering in dit (meest minimale) scenario betreffen de sporttakoverstijgende voorzieningen in de gehandicaptensport en talentontwikkeling, zoals beschreven in paragraaf 3.1.4 en 3.2.4. Met deze investering draagt de Provincie bij aan de realisatie van een goede regionale infrastructuur voor topsport en gehandicaptensport. In dit scenario kiest de Provincie ervoor om niet bij te dragen aan de realisatie van topaccommodaties in Brabant en is de kans op het aantrekken van topevenementen minimaal.

Scenario 1 is tevens onderdeel van alle 3 de andere scenario's

Scenario 2 Sporttakoverstijgende voorzieningen + investeren in toptrainingsaccommodatie West-Brabant

De KNZB signaleert t.a.v. de talentontwikkeling in de zwemsport een witte vlek in de regio West-Brabant. Om in West-Brabant te kunnen komen tot de ontwikkeling van bijvoorbeeld een RTC, zullen optimale trainingsfaciliteiten voorhanden moeten zijn. Op dit moment ontbreekt er in West-Brabant echter een dergelijke accommodatie. Het enige 50-meter bad in Brabant, buiten Eindhoven, ligt in Breda, maar is in de ogen van de KNZB ongeschikt als toptrainingsaccommodatie. Een investering in een dergelijke toptrainingsaccommodatie in West-Brabant is in dit scenario dus gewenst.

Aandachtspunten:

- Nader onderzocht dient te worden in hoeverre de investering in een nieuw 50-meter bad daadwerkelijk bij kan dragen aan de topsportinfrastructuur binnen de zwemsport.
- Bij bouw van een nieuw 50-meter trainingsbad is het aan te bevelen het bouw concept '50-21' nader de bekijken.
- Afstemming dient plaats te vinden met omliggende provinciën Zeeland en Zuid-Holland.
- Optimale invulling van talentontwikkeling begint bij de beschikbaarheid van professioneel kader. Nader onderzocht dient te worden welke partijen de verantwoordelijkheid dragen voor de invulling van dit kader.

Scenario 3 Sporttakoverstijgende voorzieningen + upgraden zwemstadion in Eindhoven (extra bad(water), innovatielab, krachttrainingsruimte)

Eindhoven is niet alleen in Brabant hét zwembolwerk, maar ook in heel Nederland. De topaccommodatie 'het Pieter van den Hoogenband zwemstadion' heeft er voor gezorgd dat in Eindhoven de Nationale Trainingsprogramma's van verschillende zwemdisciplines gevestigd zijn. Tevens biedt de accommodatie gelegenheid voor de organisatie van topevenementen. De rek in het stadion is er op dit moment echter uit. Het bad kan geen extra trainingsprogramma's meer faciliteren, zoals een NTC voor waterpolo, synchroonzwemmen, en/of gehandicaptenzwemmen. Het badwater en de randvoorwaardelijke faciliteiten zijn hier eenvoudigweg niet toereikend voor. Upgrading van de accommodatie in badwater, en randvoorwaardelijke faciliteiten (zoals een krachttrainingruimte) zou in kunnen spelen op eventuele uitbreiding en upgrading van het zwemcentrum. Daarmee kan niet alleen de koppositie van Eindhoven als zwembolwerk gewaarborgd worden, maar zijn er tevens meer mogelijkheden voor het aantrekken van topevenementen.

Aandachtspunten:

- Upgraden van het zwemstadion in Eindhoven vereist naar verwachting minder investering dan het bouwen van een geheel nieuw bad in West-Brabant. Echter extra onderzoek naar de kosten zal nodig zijn.
- Bij upgrading van de accommodatie zal tevens gekeken moeten worden naar de haalbaarheid van de exploitatie, en de mogelijkheden voor de breedtesport.
- Het toevoegen van een specifieke krachttrainingsruimte zorgt voor extra mogelijkheden voor de NTC's (noodzaak), maar ook voor de andere sterke verenigingen in Eindhoven e.o. Daarnaast wordt de accommodatie dan ook interessanter voor buitenlandse ploegen, omdat het dan trainingsspecifiek alle voorzieningen kan bieden.
- Optimale invulling van talentontwikkeling begint bij de beschikbaarheid van professioneel kader. Nader onderzocht dient te worden welke partijen de verantwoordelijkheid dragen voor de invulling van dit kader.

Scenario 4 Sporttakoverstijgende voorzieningen + zowel investeren in een trainingsaccommodatie in West-Brabant, als ook het upgraden van het zwemstadion in Eindhoven

Het meest uitgebreide scenario combineert de drie hierboven beschreven scenario's. Daarmee is het tevens het meest kapitaalintensieve scenario. Dit scenario zal in kunnen spelen op alle gesignaleerde witte vlekken in Brabant, echter kent ook het grootste risico t.a.v. de haalbaarheid, exploitatie en effectiviteit.

3.2 Financiële paragraaf

Scenario's		Investing Provincie ⁸			
		Gehandicap tensport	Talentont wikkeling	Accommodaties	Evenementen
1	Zwemmen kan gebruik maken van sporttakoverstijgende voorzieningen gehandicaptensport en talentontwikkeling	Sporttakoverstijgende investering	Sporttakoverstijgende investering / kaderondersteuning	0	minimaal
2	Sporttakoverstijgende voorzieningen + investeren in trainingsaccommodatie West-Brabant			2 mln	(p.m)
3	Sporttakoverstijgende voorzieningen + upgraden van zwemstadion Eindhoven			1 mln	(p.m)
4	Sporttakoverstijgende voorzieningen + zowel investeren in een trainingsaccommodatie in West-Brabant, als ook het upgraden van het zwemstadion in Eindhoven			3 mln	(p.m)

⁸ De investeringen betreffen slechts een globale indicatie. De werkelijke investeringen zijn afhankelijk van vele factoren, zoals beschikbare financiën van derden, uitwerking van kostenposten, reeds aanwezige basisvoorzieningen, etc. De daadwerkelijke investeringen dienen dan ook nader uitgewerkt te worden bij de uitwerking van concrete investeringsplannen/- aanvragen.

De tabel op de vorige bladzijde laat zien hoe de vier genoemde scenario's in investeringen kunnen worden uitgedrukt.

Sporttakoverstijgende investering Provincie			
Gehandicaptensport		Talentontwikkeling	
Sporttakoverstijgend	€ per jaar	Sporttakoverstijgend	€ per jaar
> fieldlab	100.000	> ONB	350.000
> provinciaal loket (sport- en beweegwijzer, kenniscentrum, pilots)	100.000	> CTO	200.000
> Regionale sportcoaches (4)	200.000	> BSTF	200.000
> Overig	600.000	> Innovatie/ Fieldlabs/ leerstoel sport	125.000

3.3 Conclusie

Wanneer alle vier scenario's naast elkaar worden gelegd en de afweging wordt gemaakt tussen gewenste effecten en gewenste investeringen, dan komt het derde scenario naar voren als meest wenselijke scenario. Met de upgrading van het Zwemstadion in Eindhoven kan Brabant verder bouwen op een goede basis van een toptrainings- en wedstrijdaccommodatie, en kan er ingespeeld worden op alle kansen die op dit moment niet kunnen worden benut.

Bijlage A

Agenda van Brabant

In de *Agenda van Brabant; traditie en technologie* heeft de provincie in het voorjaar van 2010 de lijnen uitgezet voor de toekomst van 'ons Brabant'. De ambitie is om in een sterk veranderende wereld tot de top van de kennis- en innovatieregio's te (blijven) behoren. Voor een duurzame regionale ontwikkeling, die welvaart en welzijn van alle Brabanders bevordert, is de inzet op kennis en innovatie cruciaal. Kwaliteit van de leefomgeving is een doorslaggevende factor om burgers, bedrijven en talenten te binden aan de regio; een randvoorwaarde voor een florerende en gezonde samenleving.

Werken aan een optimaal vestigingsklimaat betekent in sporttermen aanhaken op Olympisch niveau. Het belang van de sport en de wijze waarop sport kan bijdragen aan de ambities en het leefklimaat van Brabant staan onderstreept in het "*Olympisch Plan Brabant: Versterking Sportinfrastructuur*", dat op 10 december 2010 door de Provinciale Staten is aangenomen.

De provincie sluit hiermee aan op het landelijk Olympisch Plan 2028, waarin het belang van sport wordt verbonden met brede maatschappelijke domeinen: ruimte en economie, maar ook volksgezondheid, sociaal-maatschappelijk en regiobranding. De ambities van het Olympisch Plan 2028 maken duidelijk dat sport zowel doel als middel is. Doel omdat Nederland zich blijft mengen in de race om sportmedailles, sport (terug) in het curriculum van alle scholen gebracht wordt, de sportdeelname verhoogd dient te worden en omdat 'sportief denken' verder opbloeit. Middel omdat sport op veel fronten zal bijdragen aan de kwaliteit van de samenleving. Gezonde en daardoor arbeidsproductieve burgers zijn nodig voor de krapper wordende arbeidsmarkt en om de toenemende kosten van de gezondheidszorg te drukken. Sportief denken kan een antwoord zijn op maatschappelijke problemen, zoals het integratievraagstuk en de verharding in de samenleving. Bij het sporten leren mensen te presteren, trots te zijn op zichzelf en het beste uit zichzelf te halen. Daarnaast draagt een hoogwaardig sportklimaat bij aan de (inter)nationale uitstraling en profilering van een regio en heeft sport economische spin-off.

Het Olympisch Plan Brabant raakt hiermee het hart van de Agenda van Brabant: het Olympisch Plan draagt bij aan de profilering van Brabant, is een goed instrument voor de *branding* van de provincie en versterkt het leef- en vestigingsklimaat. Evenals de Agenda van Brabant omvat het Olympisch Plan ambities die de gehele Brabantse samenleving raken. Om deze ambities waar te maken, streeft Brabant ernaar in 2016 het volgende bereikt te hebben:

- We hebben sport in Brabant op een hoger niveau getild
- We hebben duurzaam een betere sportinfrastructuur
- Sport is beter verbonden met economie en ruimte
- De samenwerking met de Brabantse gemeenten is verdiept
- Topsportevenementen trekken structureel meer bezoekers
- Er komen structureel meer toeristen naar Brabant
- Ook na 2016 zijn er aantoonbaar meer topsportevenementen dan daarvoor
- De trots van Brabanders op hun provincie is vergroot

Bij de uitwerking van het Olympisch Plan Brabant, is op aanbeveling van NOC*NSF, gekozen voor kernsporten, omdat daarmee focus wordt aangebracht in relatie tot het Olympisch Plan. In de Provincie Noord-Brabant is zwemmen aangewezen als één van deze kernsporten. De provincie Noord-Brabant heeft, in samenwerking met Sportservice Noord-Brabant/Olympisch Netwerk Brabant, het initiatief genomen voor het opstellen van een kernsportplan Zwemmen.

Dit kernsportplan zwemmen zoomt in op de positie en de betekenis van de zwemsport in Brabant en brengt in beeld op welke wijze de zwemsport in Brabant versterkt kan worden teneinde een substantiële bijdrage te kunnen leveren aan het positioneren van Brabant als dé provincie met een optimaal leef- en vestigingsklimaat.

Bijlage B

Samenvatting KNZB Beleidsplan 'Waterkracht 2012'

Waterkracht 2012 is opgebouwd uit 5 ambities, die allen bijdragen aan het hoofddoel; 155.000 leden in 2012. Elke ambitie behandelt een thema en bevat doelstellingen op strategisch en operationeel niveau. Door de uitvoering van die doelstellingen realiseren wij onze ambities. Als dat lukt, dan zijn wij vol vertrouwen dat ook de hoofddoelstelling gerealiseerd zal worden.

Ambitie 1: KNZB: uw sparringpartner

Dat de KNZB de organisatie van competities en kampioenschappen voor haar rekening neemt, is bij iedereen bekend. Minder bekend is dat er bij de Zwembond een team van deskundige medewerkers beschikbaar is om uw vereniging en kring te adviseren en te ondersteunen. Wij geven onze leden graag een steuntje in de rug.

Ervaren adviseurs

De komende vier jaar willen wij nauwer gaan samenwerken met u als vereniging. Onze accountmanagers zijn hierbij de spin in het web. Een van deze ervaren adviseurs komt voortaan naar u toe.

Uw eigen accountmanager kan u op diverse gebieden ondersteunen. Deze adviseur denkt actief mee bij het opstellen van beleid en strategie. Denk hierbij aan sponsorbeleid of een strategie om een nieuw product of activiteit te promoten. Daarnaast helpen wij u bij het op de juiste manier interpreteren van wet- en regelgeving. Uw enthousiasme en de inzet van onze deskundige accountmanager vormen de basis voor een succesvolle samenwerking.

Vernieuwing

Bent u op zoek naar een nieuw product voor uw vereniging? Ook hierin adviseert uw eigen accountmanager. De KNZB ontwikkelde de afgelopen jaren veel kant-en-klare, betrouwbare concepten. Voor bijvoorbeeld een Zwem4daagse of Minipolo hoeft u echt zelf het wiel niet meer uit te vinden. Deze concepten zijn snel en efficiënt op te zetten binnen uw eigen vereniging. Wij ondersteunen u hierbij graag.

Efficiënte communicatie

De komende vier jaar werkt de KNZB hard aan het opstellen van profielen van alle verenigingen. We brengen voor elke vereniging exact in kaart wat de faciliteiten zijn, welke onderdelen van de zwemsport worden aangeboden en wat de leeftijdsopbouw van de leden is. Dit persoonlijke profiel van uw vereniging heeft veel voordelen. Eventuele knelpunten kunnen zo eerder zichtbaar worden. Daarnaast ontvangt u alleen nog maar informatie die echt nuttig en interessant is voor uw vereniging. Dat noemen wij efficiënte communicatie.

Zichtbaarheid

De KNZB heeft de ambitie om meer naar buiten te treden. We willen meer zichtbaar zijn omdat wij persoonlijk contact met onze leden belangrijk vinden. Daarom zult u vanaf nu bij zoveel mogelijk activiteiten in het land, op het gebied van de zwemsport, medewerkers van het bondsbureau treffen. Van de Voorzittersdag tot diverse wedstrijden en kampioenschappen. Daarnaast zal er bij kringvergaderingen een vertegenwoordiger van de bond aanwezig zijn. Zo zijn we optimaal op de hoogte van wat er speelt binnen uw vereniging of kring en kunnen we daar tijdig op inspelen.

Zo werken we samen aan een zwemvereniging waar iedereen zich thuis voelt.

Ambitie 2: Zwemsport is voor iedereen

Veel mensen associëren zwemmen met een gezonde leefwijze. Uit cijfers van het Sociaal en Cultureel Planbureau blijkt dat zwemmen de grootste sport is van Nederland. Toch zijn niet al deze sporters lid van zwemverenigingen. Daarom willen wij de komende jaren samen met u als vereniging de handen ineenslaan om verrassende kansen te creëren op het gebied van ledenwerving.

Zwemmen is leuk!

Een belangrijke doelgroep is kinderen van 6 tot 12 jaar. Na het halen van het zwemdiploma beseffen veel ouders en kinderen niet dat zwemmen ook een sport is. Daarom ontwikkelde de KNZB de afgelopen jaren SwimExperience. Een groep producten die kinderen op een laagdrempelige manier laten kennismaken met de verschillende takken van de zwemsport.

SwimExperience

SwimExperience bevat diverse producten die los van elkaar inzetbaar zijn. Denk hierbij aan de Nationale Zwem4daagse, Schoolzwemkampioenschappen, Sterrenplan, het Water Fun Parcours en een serie kennismakingslessen. Elke vereniging kan, samen met ons, deze belevingsproducten inzetten. Zorgt u voor de vrijwilligers, dan faciliteren wij de materialen en geven indien nodig ondersteuning. Zo creëren we samen kansen om jonge kinderen te binden aan de zwemsport en de zwemvereniging.

Samenwerking

Zwemmen is een leuke sport. Wij vinden het belangrijk dat kinderen dit ervaren. Daarom wil de KNZB meer aandacht creëren voor de verschillende zwemsporten. Om dat te bereiken zoeken wij naar partners die u en ons hierbij ondersteunen. Partners die de zwemsport een warm hart toedragen. Een prachtig voorbeeld van succesvolle samenwerking is het Water Fun Parcours. Dit vrolijke waterfestijn is tot stand gekomen in samenwerking met La Vache qui rit.

Persoonlijk lidmaatschap

Recreatief zwemmen is populair bij mensen van 25 jaar en ouder. Maar liefst 450.000 mensen zwemmen wekelijks baantjes in het zwembad. Zij zijn op dit moment individueel met de sport bezig. Dit kan een bewuste keuze zijn. Maar onbekendheid met de meerwaarde van zwemmen in verenigingsverband kan ook een oorzaak zijn. De KNZB wil deze sporters op een laagdrempelige manier laten ervaren wat het voordeel is van begeleiding bij het sporten. Daarom introduceert de KNZB het persoonlijk lidmaatschap. Deze recreatieve leden zijn verzekerd tijdens het zwemmen, kunnen gebruikmaken van het programma Mijnzwemcoach, kunnen aansluiten bij clinics en krijgen korting op verschillende producten.

Kansen creëren

Het persoonlijk lidmaatschap van de Zwembond kan een opstapje zijn naar het lidmaatschap van de vereniging. Daarom zullen wij de persoonlijke bondsleden en de verenigingen bij elkaar onder de aandacht brengen. Als Zwembond bieden wij recreatieve zwemmers de mogelijkheid om te ervaren dat zwemmen met een coach meerwaarde heeft. Zo creëren wij vernieuwende kansen om leden te werven voor u als vereniging. Sterke en gezonde zwemverenigingen zijn immers van groot belang.

Ambitie 3: De KNZB als belangenbehartiger

Veilig en verantwoord zwemmen. Daar heeft elke Nederlander belang bij. Bijna elke Nederlander haalt zwemdiploma's en zwemt ook na die tijd regelmatig. Of men nu elke dag zwemt of één keer in het jaar, wel of geen lid is van een zwemvereniging: elke zwemmer heeft belangen. Daarom wil de KNZB de komende jaren meer inhoud geven aan haar rol als belangenbehartiger van zwemmen als bewegingsvaardigheid.

Landelijk aanspreekpunt

De afgelopen jaren waren we al meer en meer het landelijke aanspreekpunt van u als zwemvereniging. Daarnaast werden we gesprekspartner van de overheid bij vragen rondom zwemmen. Maar ook consumenten en bedrijven hebben vragen en belangen bij dit onderwerp. Daarom willen wij onze rol van landelijk aanspreekpunt voor alles wat met zwemmen als bewegingsvaardigheid te maken heeft, verdiepen.

Herkenbaar aanwezig

Iedereen kan de komende jaren met alle vragen rondom de zwemsport terecht op het digitale platform van de KNZB. Hier vindt men heldere, actuele informatie over de zwemsport en indien nodig verwijzingen naar andere instanties. Dit platform is zeker ook voor verenigingsleden.

Verder zijn de medewerkers van de KNZB al in een vroeg stadium betrokken bij plannen rondom de bouw of renovatie van een zwembad. Zo kunnen de faciliteiten zoveel mogelijk worden afgestemd op de behoefte van u als vereniging. Daarnaast gaat de KNZB zich actiever profileren door in te spelen op de actualiteit. Denk hierbij

aan het geven van commentaar op een zwemgerelateerd nieuwsitem. Zo treedt de KNZB op de voorgrond om de belangen van zwemmers duidelijk onder de aandacht te brengen.

Elementair zwemmen

Een speerpunt in de belangenbehartiging is het elementair zwemmen. De KNZB maakt zich al een aantal jaren grote zorgen over de kwaliteit van het zwemonderwijs en de diplomering. De laatste jaren is zwemles meer en meer een snel en commercieel product geworden, terwijl kinderen juist de tijd nodig hebben om zich de bewegingen eigen te maken en plezier te krijgen in het zwemmen. Een kwalitatief goede zwemopleiding is immers de basis voor een leven lang zwemmen met plezier.

Keurmerk

De KNZB zet zich de komende jaren in om de kwaliteit van het elementair zwemmen in Nederland naar een verantwoord niveau te tillen. Daarom stellen wij kwaliteitsnormen op voor het zwemonderwijs en de examinering. Deze richtlijnen worden onderdeel van een keurmerk voor veilige en verantwoorde zwemopleidingen.

De KNZB streeft ernaar dat alle instellingen die zwemonderwijs geven, getoetst worden. Elke instelling die voldoet aan de kwaliteitsnormen, ontvangt het keurmerk. Zo garandeert de KNZB de kwaliteit en veiligheid van de zwemopleiding van deze jonge kinderen.

Ambitie 4: Sterke, bloeiende verenigingen

De zwemvereniging is een echte ontmoetingsplek. Hier vinden jong en oud elkaar in een gezamenlijke passie: de zwemsport. Een goede en enthousiaste begeleiding vormt een belangrijke meerwaarde voor uw leden. Ook voldoende beschikbaar badwater is van groot belang. Stuk voor stuk elementen die bijdragen aan een prettig functionerende vereniging.

Randvoorwaarden

De afgelopen vier jaar hebben we samen hard gewerkt om sterke verenigingen te creëren. Voor de komende jaren leggen we de nadruk op het optimaliseren van de volgende randvoorwaarden.

Accommodatie

Groei van de hoeveelheid beschikbaar badwater is voor veel verenigingen nodig om het huidige tekort in te lopen of een ledengroei te realiseren. Maar beschikking over meer badwater is niet altijd makkelijk te creëren. Het Masterplan Accommodaties van de KNZB bevat praktische handvatten in de communicatie met uw exploitant. Zo kan er bijvoorbeeld gezocht worden naar een samenwerking waarin beide partijen meerwaarde ervaren. Denk hierbij aan het ondersteunen van de exploitant in ruil voor meer badwater. Wij ontwikkelen verschillende werkbare instrumenten die u vervolgens succesvol kunt inzetten voor uw vereniging. Zo werken we samen aan voldoende beschikbaar badwater tijdens redelijke uren en tegen een reële prijs.

Enthousiast kader

Voor elke zwemvereniging is het belangrijk dat er goed geschoolde trainers aan de badrand staan. Dit is niet alleen een garantie voor kwaliteit, maar ook een manier om leden te behouden en te werven. Kwalitatief goede trainingen hebben meerwaarde. Daarom willen wij ervoor zorgen dat elke vereniging voor elke sporttak beschikt over minimaal één niveau-3 trainer met actuele kennis van zaken.

Laagdrempelig en deskundig

De huidige situatie is helaas zo dat niet elke vereniging kan beschikken over voldoende gediplomeerde, bijgeschoolde trainers. De KNZB beseft dat deze keuzes soms uit nood geboren zijn. Daarom maken we de komende jaren onze opleiding en bijscholing laagdrempelig. Zo wordt het aantal bijeenkomsten beperkt. Daarnaast kan het praktijkgedeelte van de opleiding zoveel mogelijk in de eigen omgeving gevolgd worden. Wij faciliteren hierbij graag. Goede trainers zijn immers de basis voor een sterke zwemvereniging.

Gebruiksvriendelijk

De komende jaren werkt de KNZB aan een gebruiksvriendelijk administratiepakket. Het belangrijkste voordeel hiervan is dat dit programma gekoppeld wordt aan de bestanden van uw vereniging. Uiteraard is hierbij de privacy van uw leden gegarandeerd. Voert u een wijziging door in uw eigen verenigingsadministratie? Dan hoeft u deze in de toekomst niet meer apart bij ons te melden. De relevante informatie is namelijk ook direct in

ons systeem gewijzigd. Dit bespaart u veel dubbel werk en het voorkomt vervelende fouten. Zo werken we samen aan een efficiënte administratie en kan alle aandacht uitgaan naar waar het in de vereniging om draait: de zwemsporten.

Ambitie 5: Topsport en Talentontwikkeling

De Olympische Spelen in Beijing waren voor de zwemsport zeer succesvol. Drie prachtige gouden medailles vormden een welverdiende kroon op jarenlang keihard trainen. Met deze unieke topprestaties lieten onze atleten zien dat de Nederlandse zwemsport een belangrijke rol speelt op het wereldtoneel.

Toonaangevend

De Nederlandse zwemsport staat op dit moment in de top 6 van de mondiale zwemranglijst. De KNZB is trots op deze notering en wil deze positie de komende jaren graag versterken. Onze ambitieuze en innovatieve aanpak is een prachtig visitekaartje voor de zwemsport in binnen- en buitenland.

Topsport betekent keuzes durven maken. Daarom stelt de KNZB, in de aanloop naar de Olympische Spelen van 2012, voor elke sporttak ambities op die aansluiten bij de huidige prestaties van topsporters en de nieuwe talenten. Daarnaast blijft talentontwikkeling bij de Zwembond een belangrijke plaats innemen. De talenten van nu, kunnen immers de Olympisch kampioenen van de toekomst zijn.

Talenterkenning

Het herkennen van topsporttalent begint al in een vroeg stadium bij uw eigen zwemvereniging. Tijdens de opleiding binnen de vereniging zijn de eerste tekenen hiervan al zichtbaar. Hier legt uw vereniging dus de basis voor onze internationale kampioenen. Via het talenterkenningstraject komt een topsportcarrière voor het talent steeds dichterbij.

Talentontwikkeling

Tijdens de natuurlijke ontwikkeling van een talent, komt er een moment van overstap van de lokale vereniging naar een regionaal of landelijk talentprogramma bij de KNZB. Onze talentprogramma's begeleiden elke topsporter intensief in zijn of haar weg naar de top. Hierbij zetten wij ons volledig in om de randvoorwaarden voor een topsportklimaat zodanig in te vullen dat een talent zich optimaal kan ontwikkelen.

De komende jaren zet de KNZB zich in om al onze talentprogramma's te laten certificeren volgens de systematiek van NOC*NSF. Deze certificering is een erkenning voor de huidige kwaliteit en betrouwbaarheid van de programma's. Het is een uitdaging om ook in de toekomst aan deze criteria te voldoen.

Paralympisch

De Paralympische zwemploeg valt ook onder de topsportstructuur van de KNZB. Dit betekent dat er ook voor deze lichamelijk gehandicapte topsporters een passend talentprogramma opgezet wordt. Deze wedstrijdzwemmers mogen rekenen op onze intensieve begeleiding. Samen werken wij aan het evenaren en verbeteren van het Paralympisch succes in Beijing, zodat Nederland ook op de Paralympische Spelen van 2012 een toonaangevend zwemsportland is.

Bron: KNZB 'Beleidsplan Waterkracht 2012'

Bijlage C

Classificaties KNZB gehandicapten zwemmen

Classificatie (1)

Om als zwemmer te kunnen deelnemen aan het gehandicapten zwemmen moet je voldoen aan een aantal criteria;

1. Nationale classificatie keuring.
 - Minimal disability.
 - Twee nationale classifiers. (technisch en medisch)
 - Mogelijkheid tot deelname nationale wedstrijden.
2. Internationale classificatie keuring.
 - Twee internationale classifiers.
 - Vastgestelde classificatie. Alleen ter herroepen door onafhankelijke experts van IPC.
 - Mogelijkheid tot deelname aan int. Wedstrijden, EK, WK en Paralympische spelen.

1

Classificatie (2)

- Het gehandicapten wedstrijd zwemmen telt 14 klassen
- 10 klassen met lichamelijke handicap
 - Aflopend van 10 (licht beperkt) naar 1 (zwaar beperkt)
- 3 klassen voor visuele handicap
 - Klasse 13 (slechtziend < 10%), klasse 12 (<5%), klasse 11 (Blind = geen donker of licht kunnen zien)
- 1 klasse voor licht verstandelijke handicap.
 - Klasse 14 (IQ ≤75)

Overzicht klassen 1 t/m 10

Klasse	Veel voorkomende handicap	WR 100bc	WR 100bc
S1 t/m 3	Combinatie van handicaps	1.35.21	2.02.50
S4	Dwarslaesie (hoog) + extra handicap	1.22.43	1.36.36
S5	Dwarslaesie (hoog)/Meerdere amputaties	1.11.05	1.16.65
S6	Groeistoornis (klein)/dwarslaesie	1.05.95	1.16.21
S7	Spasme/amputaties/ Groeistoornis (groot)	1.00.34	1.11.61
S8	Dubbele (been-arm) amputatie	57.74	1.06.55
S9	Been/hand amputatie	55.30	1.01.08
S10	Kleine amputatie/krachtverlies	51.38	1.01.57

Overzicht klassen 11 t/m 14

Klasse	Handicap	WR 100bc	WR 100bc
S11	Blind	56.67	1.08.96
S12	Zeer slechthziend <5%	51.93	59.47
S13	Slechthziend <10%	53.37	58.87
S14	Verstandelijke beperking IQ ≤75	55.34	1.02.80